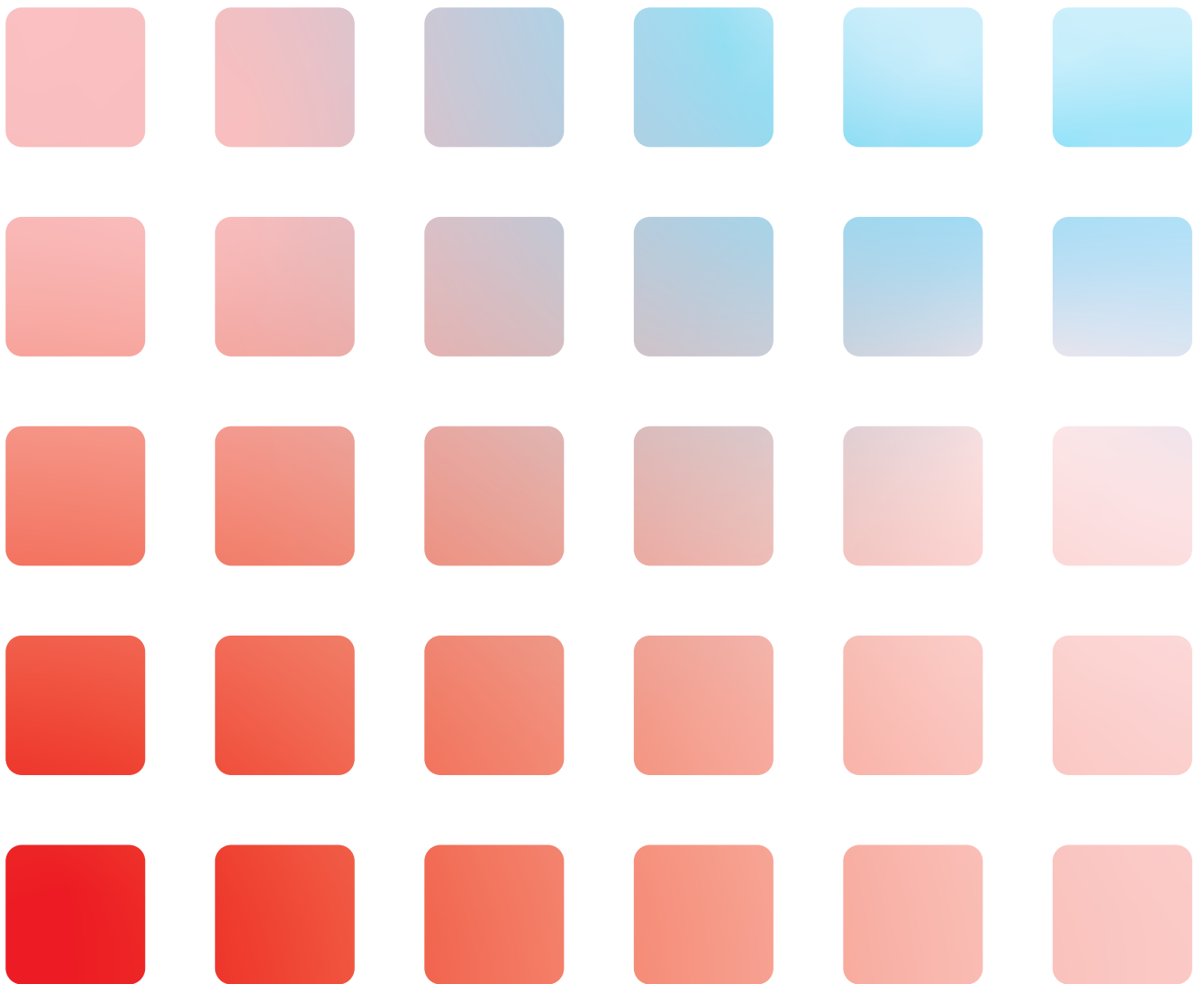

Konjunkturutsiktene

Innhold

1. Innledning	4
2. Norsk økonomi	7
3. Arbeidsmarkedet	20
4. Internasjonal økonomi	33

1. Innledning

Situasjonen i norsk økonomi

Norsk økonomi har det siste året vist både sterke og svake tendenser. Store overskudd i eksportindustrien har gitt rom for gode lønnstillegg og reallønnsvekst i tre år på rad. Store overskudd i finansnæringen og høy avkastning på verdens børser gir grobunn for store kapitalinntekter. Samtidig er det utfordringer i deler av den innenlandske tjenesteytingen som gjør det vanskeligere å få jobb og gir tynne ordrebøker, særlig i byggenæringen. Renteøkninger gjør at husholdninger med høy gjeld må stramme inn, samtidig som økte levekostnader gjør situasjonen enda mer krevende, og særlig for lavinntektsgrupper.

Norsk økonomi er ifølge våre prognoser ventet å vokse 1,8 prosent i 2027 og 1,2 prosent i 2028, noe lavere enn historisk trendvekst. Offentlig konsum og investeringer har sammen med lønnsveksten bidratt til å holde veksten oppe.

Disponibel realinntekt har i gjennomsnitt økt og bidrar til å holde det private konsumet oppe, men bak slike gjennomsnittstall ligger det store forskjeller. Mange har mye høyere gjeld enn gjennomsnittet. Halvparten av veksten i disponibel realinntekt første halvdel av 2026 skyldes aksjeutbytter, og disse er skjevt fordelt i befolkningen.

Tillitsmålinger gjort av nordmenns tillit til egen og landets økonomi har vært svært lave helt siden dyrtiden slo til i 2022. Årsaken til denne mistilliten kan være vanskelig å finne i gjennomsnittlige makrotall, men blir tydeligere når vi ser mer nyansert på flere grupper bak gjennomsnittet. Langt fra alle har fått økt sin disponible realinntekt. Prisveksten har vært høyest på nødvendighetsvarer, og økningen i matpriser har vært høyest i lavprissegmentet, noe som treffer grupper med lav inntekt sterkest. I tillegg er folk bekymret for framtiden og ser seg nødt til å sette av mer penger til sparing. Det reduserer deres økonomiske handlingsrom i dag. Misnøye med den økonomiske situasjonen er dermed ikke bare en følelse, men kan være høyst reell. Se mer i boks 2.2.

Arbeidsmarkedet er fortsatt preget av moderat sysselsettingsvekst og økende arbeidsledighet. AKU-arbeidsledigheten har økt fra om lag 3 prosent i 2022 til 4,5 prosent i 2025. Sesongjusterte tall for 2. kvartal i 2026 sier 4,6 prosent, noe som tilsvarer 140 000 personer. Sysselsettingsraten for dem mellom 15 og 74 år er på 69,8 prosent. Økningen i sysselsetting finner vi hos dem over 55 år og dem under 25 år. For de store kjernegruppene på arbeidsmarkedet falt imidlertid sysselsettingen. Ungdomsledigheten har falt noe, men sett bort fra toppene i fjor og under pandemien, må vi ti år tilbake i tid for å se et tilsvarende ledighetsnivå blant unge.

Den økonomiske politikken

En urolig verden, med krig, tørke og handelsbarrierer, gir høyere råvarepriser, transportkostnader og risikopremier. Dette kan gi økt prispress, samtidig som Norge som land kan tjene gode penger, særlig fra økte olje- og gasspriser.

Norsk økonomi er åpen og handelsrettet, og vi har flytende valutakurser. Norske kroner er en liten valuta, og Norge blir derfor påvirket av verdensøkonomiens svingninger.

Høyere priser på verdensmarkedet har bidratt til gode overskudd i eksportrettet industri og har gitt høye prisimpulser til Norge via import. Overskuddene i eksportindustrien angir

grunnlaget for hvor mye lønnsvekst det er rom for å gi. I tråd med frontfagsmodellen gir høye overskudd rom for høye nominelle lønnstillegg.

Importert prisvekst og høye lønnstillegg som stammer fra eksportprisene er årsaken til at prisveksten i Norge over tid har blitt liggende på rundt tre prosent. Norges Bank har på bakgrunn av dette valgt å holde renta oppe selv om andre land har redusert sine renter, til tross for svak utvikling i økonomien og i arbeidsmarkedet.

Renteøkninger og dyrtid har virket innstrammende på norsk økonomi. Det har gjort at finanspolitikken har måttet bøte på både konsekvenser av innstrammingen, men også i å holde norsk økonomi i gang. Det har vært nødvendig å bruke penger, og det har regjeringen også gjort. Norgespris og strømstøtte, reduserte priser i barnehager og SFO, og skattekutt har bidratt positivt for mange husholdninger som har vært rammet av de økte rentene de siste årene.

Våre prognoser viser at det fortsatt vil være behov for et statsbudsjett som er lett ekspansivt også neste år. Vi gjort en beregning der vi ser på finanspolitikkenes effekt på inflasjon, BNP-vekst og arbeidsledighet. En ekspansiv finanspolitikk, også i analyseperioden, vil ifølge vårt modellapparat ikke ha nevneverdig effekt på inflasjonen. Imidlertid vil det ha positiv effekt på BNP-veksten i 2027 og 2028 med ca. 0,3 prosentpoeng, og bidra til noe lavere arbeidsledighet. Det illustrerer at det vil være uheldig og unødvendig med innstramminger i finanspolitikken så lenge pengepolitikken strammer inn slik den gjør i dag.

Samtidig har LO vært kritisk til en politikk-miks av høye renter og høy pengebruk. Det legger unødvendig press på oljepengebruken og er ikke nødvendig for å få inflasjonen ned på målet til Norges Bank innen rimelig tid. Etter pandemien var det naturlig å øke rentene fra et svært lavt nivå, men det norske rentenivået de siste årene har gjort det nødvendig med økt statlig pengebruk for å unngå nedgangstider og betydelig høyere arbeidsledighet.

LO har vært uenig i behovet for alle renteøkningene og stilt spørsmål ved det faglige grunnlaget. LO ba derfor om en evaluering av Norges Banks mandat, særlig for å vurdere behovet for å presisere den pengepolitiske responsen ved kostnadssjokk som kommer utenfra. Regjeringen bestemte tidligere i høst at dagens mandat skulle ligge fast. Målkonfliktene i dagens mandat, samt spenningene i dagens pengepolitikk skaper overfor lønnsdannelsen og finanspolitikk vil dermed bestå og sannsynligvis bli satt ytterligere på spissen framover, dersom konsekvensene av krig, klimaendringer og andre geopolitiske forhold vil fortsette å påvirke globale priser.

LOs rolle og ansvar i den økonomiske politikken er å forhandle lønn og fordele verdiskapingen. I en verden preget av krig og uro har frontfagsmodellen sikret reallønnsvekst til store grupper av arbeidstakere i Norge uten at dette forårsaker at inflasjonen biter seg fast.

I 2025 var årslønnen i de største forhandlingsområdene 4,7 prosent. I 2026 er frontfagsrammen anslått til 4,4 prosent. Gitt anslagene på KPI-vekst vil det også bli reallønnsvekst for mange også i år, og de høye sentrale kronetilleggene, i kombinasjon med lavlønnstillegg vil treffe rettferdig.

LO trenger imidlertid hjelp fra den økonomiske politikken for å opprettholde tilliten til inntektsfordelingssystemet. Det kan i dag framstå som at lønnsveksten tvinger Norges Bank til å sette renta opp, men en mer riktig beskrivelse er at frontfagsmodellen avhjelper Norges Bank ved å holde lønnsveksten nede mer enn hva en fri lønnsdannelse ellers ville gjort.

Gjennom den sterke koordineringen LO og de andre hovedsammenslutningene har, og den normgivende effekten frontfaget har på lønnsdannelsen, holdes også grupper av arbeidstakere som i dag jobber i bedrifter som opplever enorm lønnsomhet igjen på lønnsveksten. I forhold til lønnsomheten i industrien har lønnsveksten i frontfaget vært svært moderat.

SSB viser i sine Økonomiske analyser fra 2023 effekten av en ti prosent kronesvekkelse. En kronesvekkelse kan gi økt lønnsvekst, fordi bedriftene tjener mer penger og lønnstakerne får redusert kjøpekraft fra økte importpriser. Men SSB viser at der det kunne ha oppstått press på lønningene og budkrig på arbeidstakere, hindres dette av den sterke koordineringen i frontfagsmodellen. Forskning viser at det er betydelig moderasjon og treghet fra slike sjokk, og det burde redusere Norges Banks behov for å øke renta.

Spriket mellom positive makrotall i gjennomsnitt og folks mistillit til økonomien, kan forklares delvis ved at det er ulikt hvordan den reelle økonomiske situasjonen er for folk. Flere andre faktorer kan også spille inn. Man sammenligner seg tross alt med andre, og at det er mange som kanskje har lav gjeld og klart seg bra de siste årene, kan medvirke til misnøye når blant dem som ikke har det. I tillegg er det grunn til å tro at det er mange som bekymrer seg for framtidige jobb- og boligutsikter – særlig for unge – som kan prege folks tro på framtiden og tillit til systemet.

Det er ikke slik at prissjokkene som oppsto da Russland invaderte Ukraina og strupet gasstilførselen til Europa, har gjort at inflasjonen har bitt seg fast her hjemme. Årsaken er at vår norske økonomi har måttet håndtere flere etterfølgende sjokk i verdensmarkedsprisene, nå sist på drivstoff. Vedvarende dyrtid og høyt rentenivå har blitt håndtert ved å innføre Norgespris, senke barnehagepriser og gi skattelette, blant mye annet. Tilsvarende må vi legge til grunn at kriser og sjokk vil fortsette å komme. Vi må ha en helhetlig politikk for hvordan disse håndteres her hjemme, der statsbudsjett, renter og lønnsdannelsen må spille på lag.

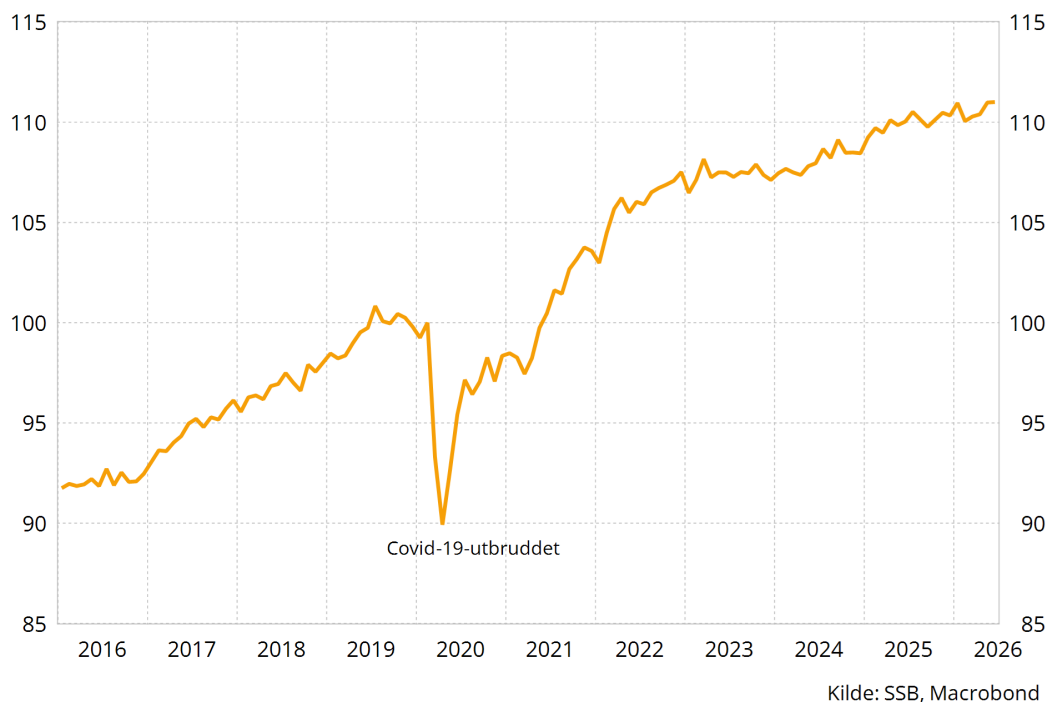
2. Norsk økonomi

Hovedbildet nå

BNP-veksten var svak i 2023 og første halvdel av 2024, men økte fra midten av 2024. Fra midten av 2025 sank den igjen. Kvartalsveksten var svak med 0,1 prosent i 1. kvartal og 0,2 prosent i 2. kvartal 2026, som er noe lavere enn tilsvarende periode i 2025. De siste årene har fastlandseksport og offentlig konsum og investeringer vært de viktigste bidragsyterne til BNP-veksten i Fastlands-Norge. I 2025 økte imidlertid det private konsumets bidrag. Økt import og svake boliginvesteringer har bidratt til å redusere BNP-veksten.

Figur 2.1. BNP Fastlands-Norge

Sesongjustert. Faste priser. Indeks: februar 2020 = 100.

Produksjonen i industrien økte med om lag 1 prosent i begge kvartaler i første halvår i år. Det har vært vekst i eksportrettet råvareindustri og forsvarsindustrien. Veksten i leverandørindustrien til oljenæringen har vært noe lavere på grunn av utfasingen av oljeskattepakken. Det er fortsatt lav aktivitet i bygg- og anleggsbransjen, noe som henger sammen med lave boliginvesteringer. Dette påvirker også industrien. I siste rapport fra Norges Banks regionale nettverk pekes det på en mulig oppgang knyttet til fornybar energi, datasentre og forsvarsinvesteringer. Også havbruks- og fiskerinæringene har hatt lav aktivitet så langt i år, i likhet med andre halvår av 2025. Tjenester rettet mot husholdninger vokste i 2025, men har stått på stedet hvil i 2026.

Husholdningenes konsum økte med om lag 2,5 prosent i 2025, men har falt i første halvår av 2026. Dette skyldes delvis framskyndede bilkjøp som følge av en varslet økning i moms for elbiler, men konsumet har hatt svak vekst også om man ser bort fra bilkjøp. I 1. kvartal i

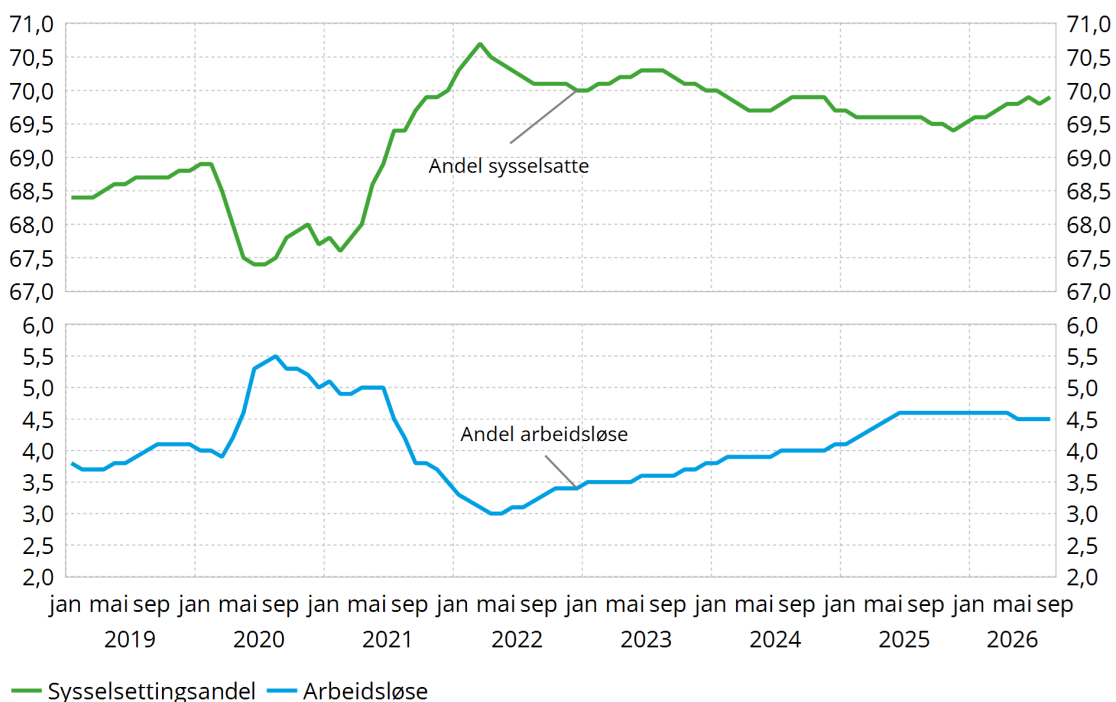
år falt varekonsumet med 3,7 prosent, mens tjenestekonsumet økte med 0,3 prosent. Begge forholdt seg om lag uendret i 2. kvartal.

Disponibel realinntekt økte med 3,4 prosent i 2025. Økningen skyldes at veksten i lønninger, pensjoner og ytelser har vært høyere enn prisveksten, samtidig som renteutgiftene gikk noe ned. Veksten i disponibel realinntekt har blitt dempet av økte renteutgifter de siste årene, men det var en liten nedgang i lånerentene i 2025. Andelen av husholdningenes disponible inntekt som går til renteutgifter, har økt fra om lag 5 prosent før pandemien til noe over 8 prosent i 2024, før den ble redusert noe i 2025. Disponibel realinntekt økte med 3 prosent fra 4. kvartal 2025 til 2. kvartal 2026. Om lag halvparten av denne veksten skyldes aksjeutbytter. I underkant av 950 000 nordmenn eide aksjer i 2025, og konsentrasjonen er høyest i toppen av inntektsfordelingen. Økte aksjeinntekter kombinert med uendret konsum har bidratt til at spareraten har økt fra 5,5 prosent i 2025 til 8,5 prosent i 2. kvartal 2026.

AKU-arbeidsledigheten har økt fra om lag 3 prosent i 2022 til 4,5 prosent i 2025. Det første halvåret i 2025 var det en særlig økning i arbeidsledigheten blant unge, som henger sammen med et økt arbeidstilbud og svak sysselsettingsvekst. Det har imidlertid vært en moderat bedring i situasjonen på arbeidsmarkedet fra 1. til 2. kvartal i år. Ifølge sesongjusterte tall var arbeidsledigheten 4,7 prosent i 1. kvartal og 4,6 prosent i 2. kvartal 2026. Det tilsvarer 140 000 personer. Sysselsettingsraten (15-74 år) lå i 1. kvartal på 69,5 prosent og i 2. kvartal på 69,8 prosent.

Figur 2.2. Sysselsatte og arbeidsløse

Trendjustert, 15-74 år. AKU.

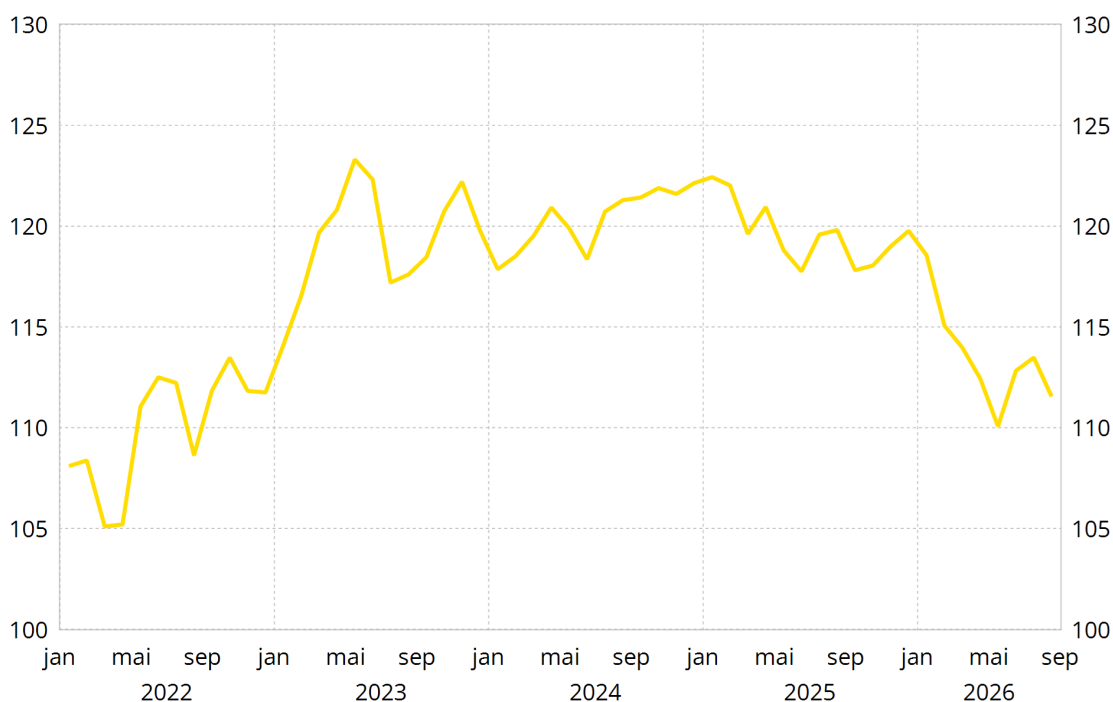

Kilde: SSB, Macrobond

Kronekursen har styrket seg merkbart i årets første halvår, noe som henger sammen med økte olje- og gasspriser. Den importveide kronekursindeksen I-44 sank med 6 prosent (lavere kurs innebærer sterkere krone).

Figur 2.3. Importveid kronekursindeks

Kronekurs, I-44

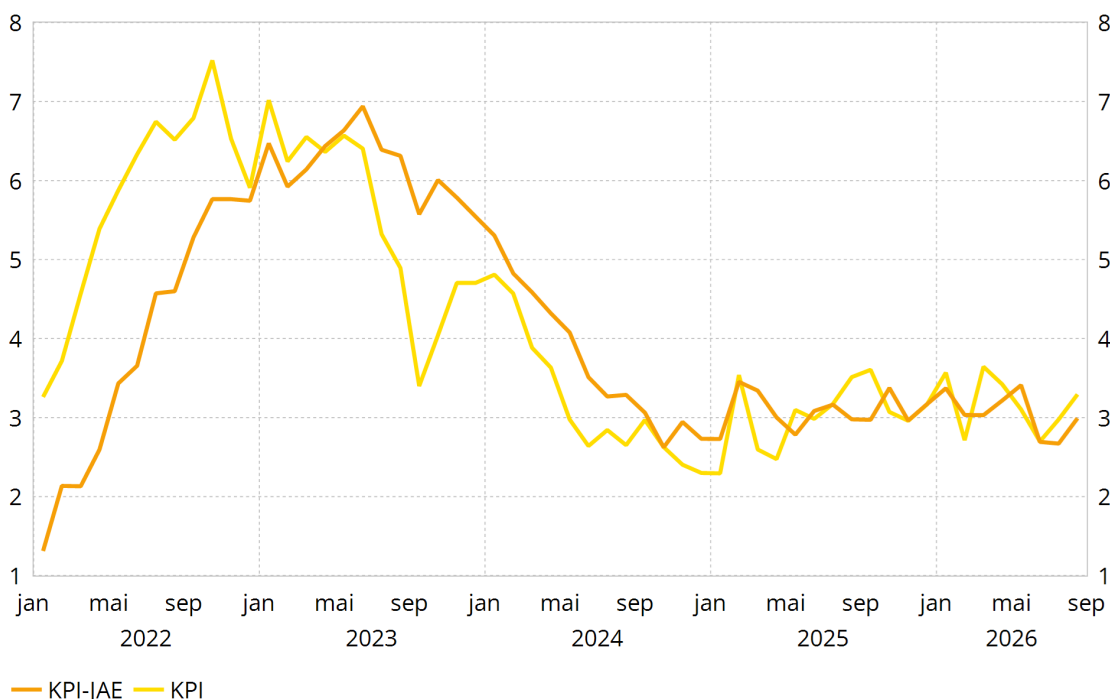
Kilde: Norges Bank, Macrobond

I kjølvannet av pandemien og Russlands invasjon av Ukraina økte prisveksten internasjonalt. Sammen med en svakere norsk krone trakk dette opp norsk prisvekst. I første omgang økte prisene på elektrisitet og importerte varer. Dette økte kostnadene for bedriftene og ga økte utsalgspriser. I neste omgang bidro økt lønnsomhet i norske eksportnæringer til høyere lønnsvekst, som bidro til å trekke opp prisveksten på norskproduserte varer og tjenester. I 2022 var konsumprisveksten 5,8 prosent, det høyeste siden 1980-tallet. Siden begynnelsen av 2023 har prisveksten avtatt, men halvveis i 2024 avtok nedgangen. I fjor økte konsumprisindeksen (KPI) med 3,1 prosent, det samme som i 2024. Det var i første rekke høy prisvekst på tjenester som bidro til å holde prisveksten oppe i 2025, men også prisveksten på matvarer har holdt seg svært høy.

Inflasjonen har holdt seg på om lag samme nivå i 2026, men den har variert i takt med svingninger i energiprisene. Også barnehagepriser og avgifter på drivstoff har spilt inn. I august var inflasjonen på 3,3 prosent. Inflasjonen målt ved deflatoren for husholdningenes konsum, som inkluderer konsum i utlandet, har hatt en årlig vekst på 2,2 prosent i 2. kvartal 2026. Den lavere veksten sammenlignet med KPI skyldes styrkingen av kronekursen og økt arbeidsproduktivitet.

Figur 2.4. Konsumprisindeks

Tolv månedersvekst i prosent

Kilde: SSB, Macrobond

Husleie utgjør en firedel av konsumprisindeksen (KPI) etter at vektene ble oppdatert i Nasjonalregnskapets hovedrevisjon i 2025. Dette har bidratt til at prisveksten for betalt og beregnet husleie har hatt et spesielt stort bidrag til KPI-veksten i 2026. Så langt i 2026 har beregnet husleie vært den enkeltkategorien som i størst grad har drevet KPI-økningen, med en prisvekst som har ligget på om lag 3,7 prosent. Dette skyldes blant annet høyere rente, som på kort til mellomlang sikt kan bidra til økte leiepriser, ifølge en analyse fra Norges Bank¹. Husleie i KPI inkluderer både nye og eksisterende kontrakter. Justeringene av husleier skjer derfor med etterslep. Økt prisvekst på husleie kommer også av økte byggekostnader, og at flere både store og mindre aktører har solgt sine utleieboliger, noe som har redusert tilbudet i storbyene, særlig i Oslo. I noen områder har også økt andel boliger til korttidsutleie bidratt til økte husleiepriser i langtidsmarkedet. KPI-indekseringen til at høy prisvekst de siste årene fortsatt bidrar til at leieprisveksten holder seg høy. Prisveksten for betalt og beregnet husleie har likevel sunket til henholdsvis 3,5 og 3,3 prosent i august.

Energiprisene har variert betydelig gjennom første halvdel av 2026, både som følge av utviklingen i globale energimarkeder og avgiftsendringer i Norge. Bensin- og dieselpriene økte kraftig i mars. Stortinget vedtok da kutt i veibruksavgiften fra 1. april og i CO₂-avgiften fra 1. mai, noe som bidro til lavere drivstoffpriser. Kuttene ble opphevet 1. september. Dette bidro til å senke inflasjonen i denne perioden. Utfasingen av avgiftene og terminpriser i Europa kan peke mot høyere dieselpriener framover. Et mulig dieseleksportforbud i USA gir videre usikkerhet om dieselpriene i Europa. Det er fare for at kraftprisene øker senere i år som følge av lav fyllingsgrad i norske vannmagasiner. Dette vil imidlertid i liten grad treffe

1) Aastveit, K. A., Maffei-Faccioli, N. Får høyere renter egentlig ned inflasjonen? Norges Bank, <https://www.norges-bank.no/bankplassen/arkiv/2026/far-hoyere-renter-egentlig-ned-inflasjonen/>.

husholdningene direkte da de har Norgespris eller strømstøtte. Imidlertid kan det treffe bedrifter og bidra til økt prisvekst på andre varer og tjenester.

Reduserte makspriser på barnehage bidro til redusert inflasjon fra august i fjor. Effekten på den årlige inflasjonen er dermed uttømt fra august i år, og konsumprisindeksen gjorde da et hopp. Utfasing av momsfritak for elbiler vil også bidra til høyere inflasjon. Lav prisvekst innen matvarer og alkoholfrie drikkevarer har trukket ned KPI-veksten i sommer. Justert for avgifter og uten å ta med energivarer økte konsumprisindeksen (KPI-JAE) med 3,1 prosent fra 2024 til 2025. I august 2026 lå denne prisveksten på 3 prosent. Prisutviklingen på importerte varer har bidratt til lavere inflasjon i første halvår. Dette skyldes blant annet styrkingen av kronekursen. Selv om høyere energipriser isolert sett kan bidra til høyere inflasjon, kan de også bidra til å styrke kronekursen, som kan bety lavere prisvekst på importerte varer.

I 2025 var årslønnsveksten i de største forhandlingsområdene 4,7 prosent, ifølge tall fra teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU). Frontfagsrammen er i 2026 4,4 prosent. Det var 3,9 prosent vekst i gjennomsnittlig avtalt månedslønn fra 2. kvartal 2025 til 2. kvartal 2026, ifølge tall fra SSB. Lønnsveksten var høyere innen industrien og bygg- og anleggsbransjen, med henholdsvis 4,6 og 4,3 prosent.

Konjunkturutsiktene framover (2026–2028)

I arbeidet med konjunkturvurderingen har vi benyttet den makroøkonomiske modellen NAM (Norwegian Aggregate Model) til hjelp i analysene og utarbeidelsen av prognosene.

Konjunkturutsiktene fram mot 2028 er etter vår vurdering i hovedtrekk følgende:

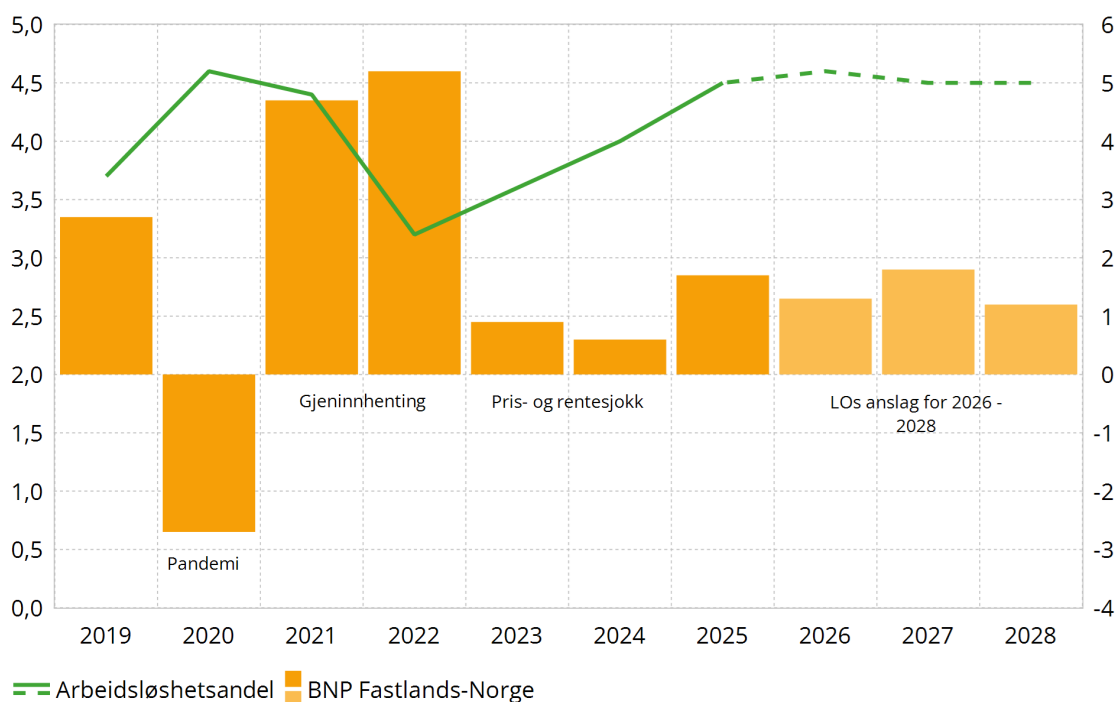
- Veksten i fastlandsøkonomien anslås til 1,3 prosent i år. Det er noe i underkant av det vi anser som trendveksten i fastlands-økonomien, på rundt 1,5–2 prosent. Vi anslår en vekst på 1,8 prosent i 2027 og 1,2 prosent i 2028. Sammenlignet med forrige anslag er veksten i 2026 noe nedjustert, mens veksten i 2027 er oppjustert.
- Økt arbeidstilbud kombinert med utilstrekkelig antall nye jobber har ført til økt arbeidsledighet. At veksten i fastlandsøkonomien ligger noe under trenden, tilsier en nokså svak sysselsettingsvekst framover. Uten å skape nok nye jobber vil arbeidsledigheten trolig ligge på et tilnærmet uendret nivå framover. Vi anslår AKU-ledigheten til 4,6 prosent i 2026 og 4,5 prosent i 2027 og 2028.
- Husholdningenes økonomi forbedres gjennom reallønnsvekst, men svekkes av renteøkningene i 2026. Forventet rentenedgang i 2027 og 2028 vil igjen styrke husholdningenes økonomi. Deretter vil rentenivået trolig ligge på et høyt nivå i en god stund framover. Etter våre anslag vil husholdningenes konsumvekst ligge på 1,3 prosent i 2026 – en betydelig nedjustering fra forrige anslag – og øke til 1,9 prosent i årene fram mot 2028.
- Framover melder virksomhetene om et blandet investeringsbilde, ifølge rapportering til Norges Bank og SSB. SSBs investeringsundersøkelse oppgir imidlertid at det er planlagt store investeringer innen kraftforsyning i år. Ifølge rapporten fra Norges Banks regionale nettverk i september vil næringsinvesteringene øke med 0,4 prosent i 2026. Ifølge denne rapporten vil de samlede investeringene løftes av teknologiinvesteringer samt investeringer i energieffektivisering som følge av høye energipriser. Etter våre anslag ligger det an til en vekst i investeringene i Fastlands-Norge på 0,2 prosent i 2026.
- Det ventes at petroleumsinvesteringene i inneværende år blir noe lavere enn i fjor, før de avtar sterkere i 2027 og 2028. Selv om nær halvparten av leveransene av

investeringsvarer i petroleumsnæringen importeres fra utlandet, innebærer leveransene også betydelig etterspørsel rettet mot fastlandsøkonomien. Det ventede fallet i petroleumsinvesteringer i prognoseperioden bidrar til å trekke ned veksten i fastlandsøkonomien.

- Tross svak vekst hos Norges handelspartnere samt økte handelsspenninger og høyere tollsatser økte den norske tradisjonelle vareeksporten sterkt med 6,4 prosent i 2025, blant annet hjulpet av en svak krone. Anslaget for 2026 er betydelig nedjustert siden vår forrige rapport, blant annet grunnet en sterkere krone og usikkerhet knyttet til internasjonale konflikter og handelspolitikk. Fra en svak vekst i 2026 på kun 0,9 prosent anslår vi vekst i den tradisjonelle vareeksporten på 2,4 prosent i 2027 og 3,2 prosent i 2028.
- Vår modellberegning anslår at prisveksten fortsetter å holde seg relativt stabil gjennom 2026. Konsumprisveksten (KPI) anslås til 3,2 i 2026. Når vi justerer for avgifter og holder energivarer utenfor (KPI-JAE) anslås den til 3,1. Begge ligger på omtrent samme nivå som i fjor. Konsumprisveksten ventes å gå videre ned i 2027. KPI-veksten i 2027 og 2028 anslås til hhv. 2,4 og 2,3 prosent på årsbasis og vil komme ned mot Norges Banks inflasjonsmål på 2 prosent i 2028 i fravær av nye sjokk internasjonalt. Den underliggende prisveksten målt ved KPI-JAE anslås til 2,5 prosent i 2027 og 2,2 prosent i 2028.

Figur 2.5. BNP og arbeidsløshet

Venstre akse: Arbeidsløse som andel av arbeidsstyrken (AKU). Høyre akse: Volumvekst i BNP FN.

Kilde: SSB, LOs anslag, Macrobond

LOs konjunkturanslag ¹		2026 *	2027 *	2028 *
Økonomisk vekst	BNP Fastlands-Norge	1,3	1,8	1,2
Konsum	Husholdningenes konsum	1,3	1,8	1,9
	Offentlig konsum	2,3	1,9	1,1
Bruttoinvesteringer	Fastlands-Norge	0,2	1,9	2,4
	Oljeinvesteringer	-1,0	-4,0	-6,0
	Offentlige	-1,5	4,7	3,3
	Bolig	0,0	-1,0	2,3
Eksport	Tradisjonelle varer	0,9	2,4	3,2
Arbeidsmarkedet	Sysselsetting (NR)	0,5	0,5	0,5
	Arbeidsløshetsrate (nivå, AKU)	4,6	4,5	4,5
Priser	KPI (konsumpriser)	3,2	2,4	2,3
	KPI-JAE	3,1	2,5	2,2
Rente og valuta	Norges Banks styringsrente	4,2	4,6	4,2
	Kronekurs I-44	-6,1	-2,0	0,0

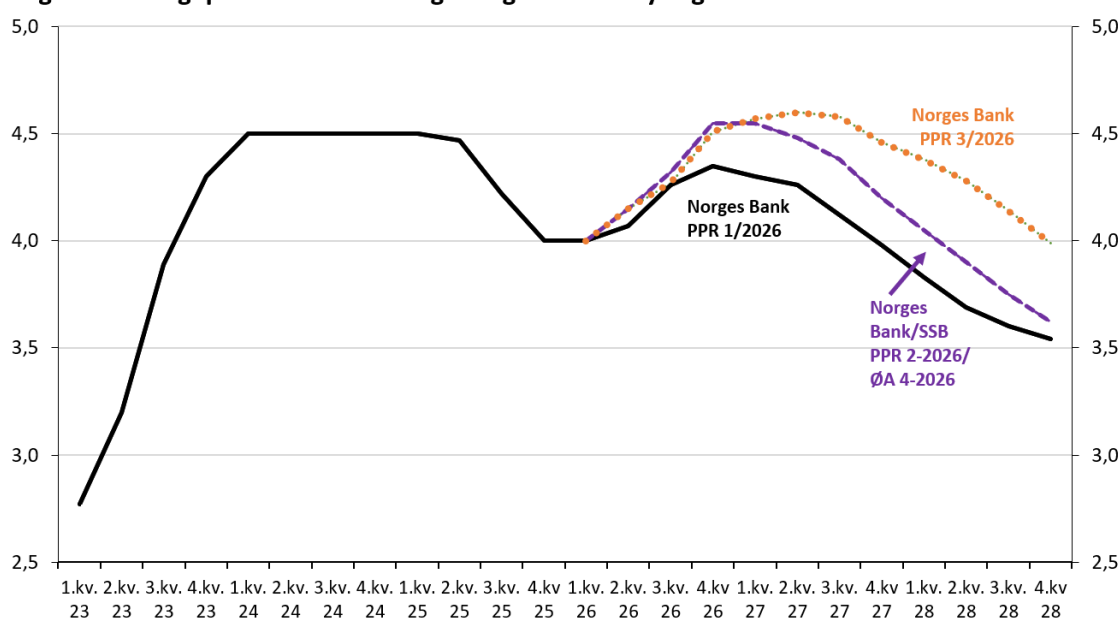
¹ Prosentvis endring fra året før om ikke annet framgår. *LOs anslag for 2026–2028.

Nærmere om politiske forutsetninger

Styringsrenta ble satt opp med 0,25 prosentenheter 7. mai 2026 etter å ha blitt redusert med 0,5 prosentenheter i løpet av 2025. 24. september ble styringsrenta økt nok en gang med 0,25 prosentenheter. Den er nå på 4,5 prosent. Norges Bank oppgir høyere inflasjon enn ventet tidlig på året som årsak til hevingen av styringsrenta og oppjustering av rentebanen. Tremåneders pengemarkedsrente har økt fra 4,1 til 4,6 prosent fra begynnelsen av året til september. Rammelånsrenter med pant i bolig har imidlertid ligget nær 5,4 prosent gjennom året. Innskuddsrentene har i gjennomsnitt økt fra 3,1 til 3,3 prosent. Rentemarginen har derfor falt noe siden årsskiftet.

Norges Bank skisserte i sin siste pengepolitiske rapport (PPR 3/2026) en rentebane som innebærer at renta gradvis går ned fra midten av 2027. Norges Banks komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet åpner likevel for at en ny renteheving er mulig. Denne rentebanen innebærer at styringsrenta i gjennomsnitt er 4,2 prosent i 2026, 4,6 prosent i 2027, og 4,2 prosent i 2028. Det er denne rentebanen vi legger til grunn for vår konjunkturvurdering.

Figur 2.6 Pengepolitisk forutsetning: Norges Banks styringsrente

Offentlige investeringer og offentlig konsum utgjør om lag en tredel av fastlandsøkonomien, og disse etterspørselskomponentene har vokst klart mer enn trendveksten i økonomien gjennom 2023 og 2024. I 2025 vokste offentlig konsum over trendveksten, mens offentlige investeringer falt noe. Finanspolitikken har de siste årene virket svakt ekspansivt.

Det offentlige konsumet har økt første halvår av 2026 og ligger på samme nivå som i samme periode året før, men litt lavere enn i 2024. Revidert nasjonalbudsjett 2026 legger opp til et svakt ekspansivt budsjett også i 2026, og anslår en årsvekst i offentlig konsum på 2,4 prosent i 2026.

I denne konjunkturvurderingen legger vi til grunn at satsingen på forsvaret videreføres. Dette vil innebære at Norge vil nå det nye NATO-målet om at minst 3,5 prosent av BNP skal brukes på rene forsvarsutgifter innen 2035, og at 1,5 prosent av BNP i tillegg skal brukes på tiltak som vil bedre landenes sikkerhet. Kjøp av fregatter fra Storbritannia og ubåter fra Tyskland inngår i satsingen, men ingen av disse vil bli levert innen 2028. Kjøp av norskprodusert forsvarsmateriell, samt investeringer og oppgraderinger av forsvarsinfrastruktur i Norge, vil stimulere den økonomiske aktiviteten. En gradvis voksende helse- og omsorgssektor vil også stimulere den økonomiske aktiviteten i tiden framover. I denne konjunkturvurderingen legger vi til grunn at den totale offentlige etterspørselen, offentlig konsum og offentlige investeringer samlet, vokser mellom 1,5 og 2,5 prosent de neste årene.

Kombinasjonen av en innstrammende pengepolitikk og en svakt ekspansiv finanspolitikk bidrar til å endre forholdet mellom sektorer i økonomien. Høyere rente har bidratt til lavere aktivitet i bygge- og anleggsnæringen, mens svakt ekspansiv finanspolitikk bidrar til å opprettholde etterspørselen etter arbeidskraft i offentlig sektor. Dette har bidratt til å forsterke mismatcher i arbeidslivet.

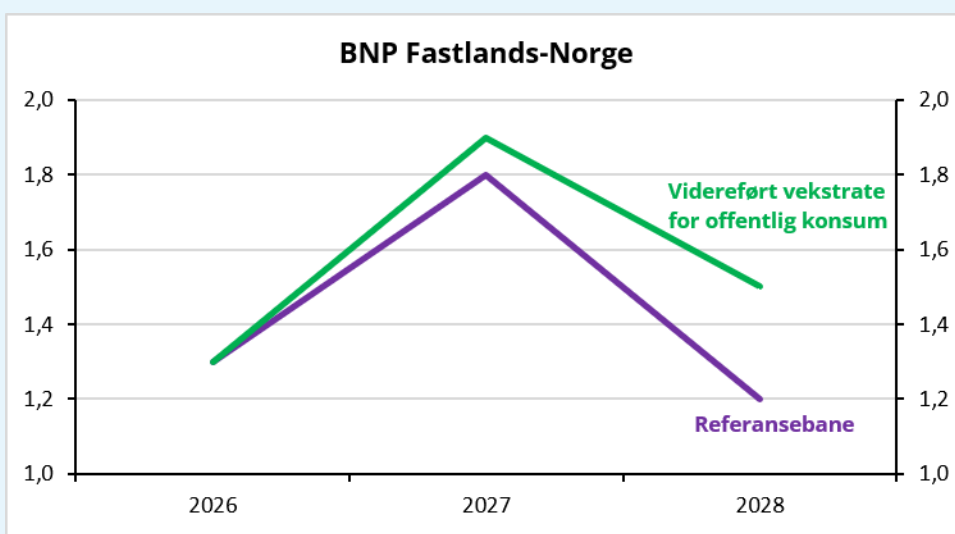
Finanspolitiske forutsetninger ²					
		SSB	Norges Bank	Finansdep.	LO/NAM
		ØA 4/2026	PPR 3/2026	RNB 2026	Sep. 2026
2026	Offentlig konsum	2,3		2,4	2,3
	Offentlig investering	-1,5		-1,3	-1,5
	Offentlig etterspørsel	1,5	1,7	1,7	1,5
2027	Offentlig konsum	1,9		1,8	1,9
	Offentlig investering	4,7		3,5	4,7
	Offentlig etterspørsel	2,5	2,2	2,1	2,5
2028	Offentlig konsum	1,1			1,1
	Offentlig investering	3,3			3,3
	Offentlig etterspørsel	1,5	1,7		1,5

2) Prosentvis endring fra året før der ikke annet framgår.

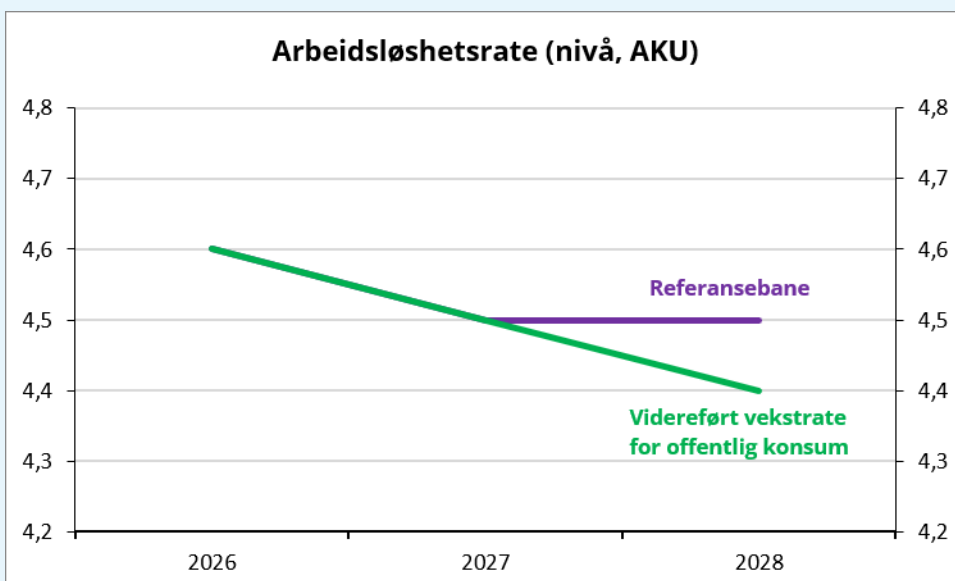
Boks 2.1: Videreført vekstrate for offentlig konsum

Vi har brukt NAM til å belyse virkningen av finanspolitikken innretning på inflasjon, BNP-vekst og arbeidsløshet. Vi sammenligner LOs referansebane med et alternativ der vekstraten for offentlig konsum opprettholdes i 2027 og 2028. Det vil si at raten forblir på 2,3 prosent i alle de tre årene.

I våre beregninger har opprettholdelsen av det offentlige konsumets veksttakt ingen nevneverdig innvirkning på inflasjonen. Heller ikke lønnsveksten påvirkes, og merveksten i offentlig konsum vil således ikke innebære noen renteøkning fra Norges Bank. Imidlertid vil det ha en merkbar positiv virkning på BNP-veksten i 2027 og 2028.

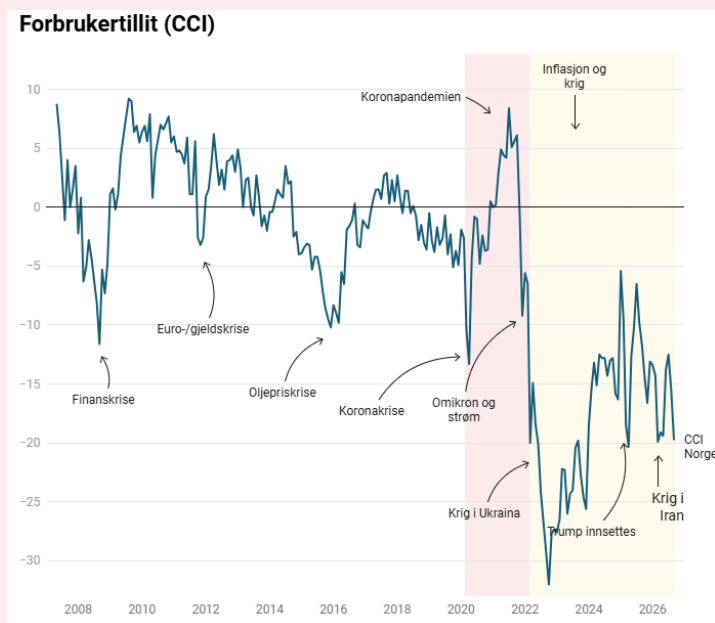

Vi ser også at en slik finanspolitikk vil kunne føre til noe lavere arbeidsløshet i 2028.

Boks 2.2: Fakta eller følelser?

Gjennomsnittlig disponibel realinntekt har økt siden 2024, også i de to første kvartalene av 2026. Disponibel realinntekt for de tre nederste inntektskvartilene har også vært relativt stabil de siste årene, tross en nedgang i 2022 og 2023. Det har imidlertid vært et økende sprik mellom slike indikatorer for kjøpekraft og mer subjektive levekårsindikatorer. Dette vises både i undersøkelser av forbrukertillit (se figur under) og SSBs levekårsundersøkelse. Hvorvidt folk har fått større økonomiske vanskeligheter tross økt realinntekt, har vært gjenstand for debatt.

Faksimile fra Opinion (2026).

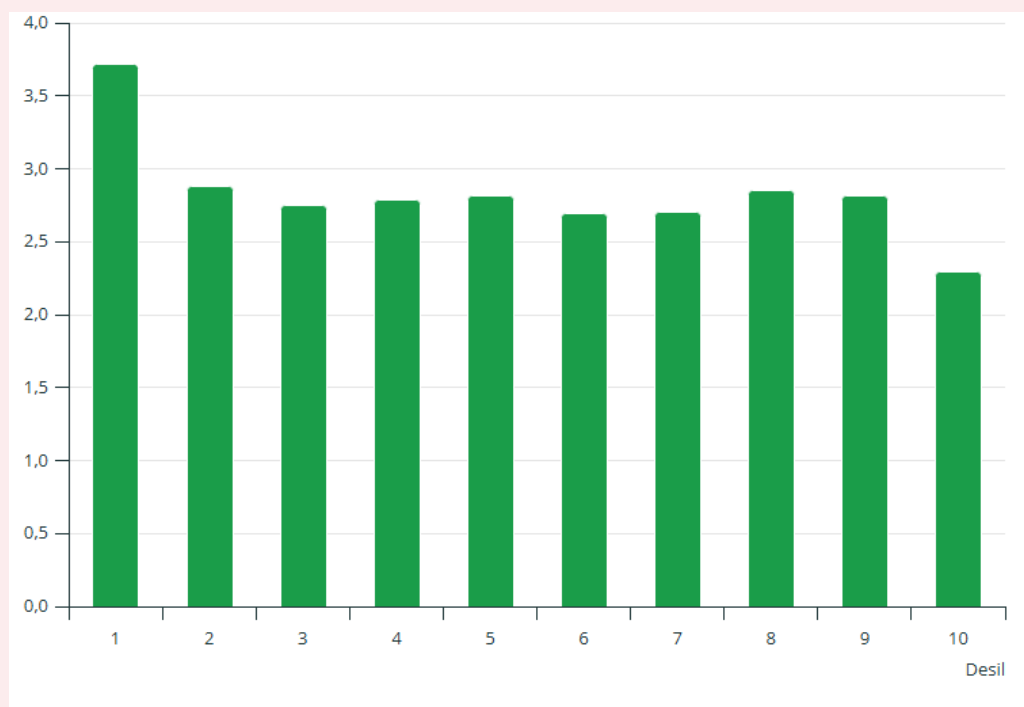
Det er flere momenter som kan peke mot at bildet er nyansert, og at gjennomsnittstallene ikke fanger opp reelle kostnadsøkninger for en betydelig andel av befolkningen.

For det første kan kostnadsøkningene på varer og tjenester ha truffet forskjellige deler av befolkningen ulikt. Dette kalles gjerne inflasjonsulikhet. Prisene på nødvendighetsgoder, herunder mat, har økt mer enn den generelle prisveksten. SSB finner i en analyse¹ imidlertid kun små forskjeller i inflasjonen mellom inntektskvartiler (inntektskvartiler deler befolkningen inn i 4 like store grupper etter inntekt), da de ulike gruppene forbruker en kombinasjon av varer med høy og lav prisvekst. En analyse fra SSB i 2022² fant derimot stor inflasjonsulikhet mellom de fattigste og de rikeste når de delte befolkningen inn i 10 like store grupper (inntektsdesiler). De fant at de med de laveste inntektene hadde om lag ett prosentpoeng høyere utgiftsøkning enn gjennomsnittet relativt til disponibel inntekt, og 2 prosentpoeng høyere enn de med de høyeste inntektene (se figur under).

Videre fanger ikke konsumprisindeksen opp forskjeller i kvalitet og priskategori. Ifølge SSB økte prisene på billige matvarer 3,6–10,1 prosentpoeng mer enn andre matvarer fra 2021 til 2024, avhengig av hvordan billigvarer defineres. Dersom lavinntektshusholdninger i større grad forbruker slike varer, kan de ha opplevd uforholdsmessig store kostnadsøkninger sammenlignet med andre husholdninger. Hvis man allerede konsumerer den billigste varianten av en vare, er det dessuten vanskelig å finne substitutter.

Fordeling av netto utgiftsøkning for 2022, målt relativt til disponibel inntekt (i prosent). Endringer målt som forskjeller mellom prediksjoner fra desember 2021 og september 2022.

Prosent av disponibel inntekt

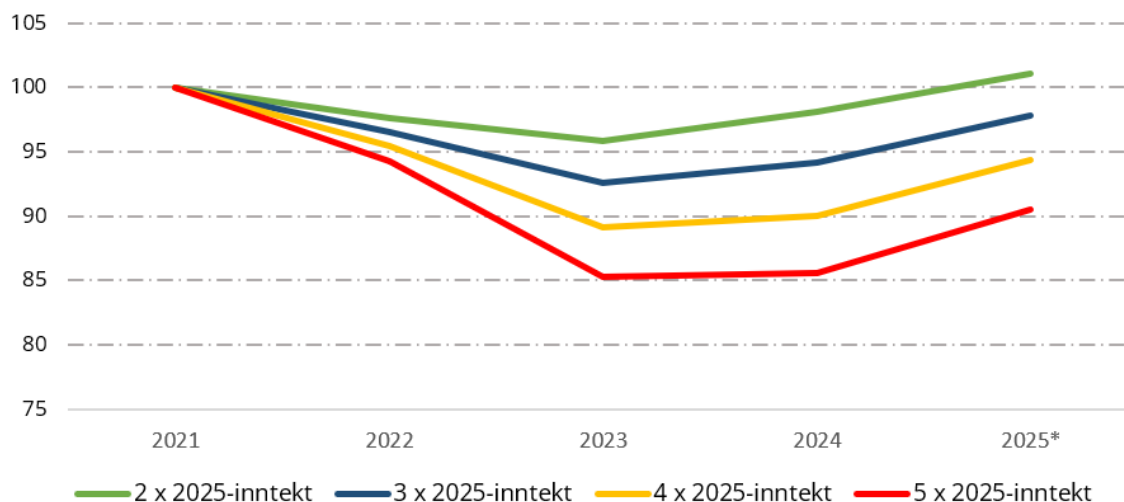
Faksimile fra Tuv (2022).

For det andre har enkelte grupper opplevd svak inntektsutvikling. Arbeidsledigheten har økt de siste årene. Hvorvidt man har opplevd bedret kjøpekraft, avhenger naturligvis av om man har beholdt jobben eller ikke. En undersøkelse fra Fafo³ viser også at noen grupper stønadsmottakere har opplevd økende andel lavinntekt.

For det tredje har også renteøkningene truffet ulikt. Nedgangen i disponibel realinntekt har vært størst for husholdninger med store boliglån. Det er en positiv sammenheng mellom inntekt og gjeld. Likevel var det selv i den tidelen av befolkningen med lavest inntekt, om lag 10 prosent som var boligeiere med gjeld på over 1 million kroner i 2024, ifølge tall fra SSB. Disse har sannsynligvis blitt rammet hardest av renteøkningene.

Effekten av ulik gjeldsbelastning kan synliggjøres med et regneeksempel.⁴ Figuren under viser utviklingen i realinntekt etter skatt og renteutgifter for en person med medianinntekt med 2, 3, 4 og 5 ganger 2025-inntekten i gjeld. En person med medianinntekt som har 3 ganger 2025-inntekten eller mer i gjeld vil i 2025 fortsatt ha hatt en realinntekt fratrasket skatt og renteutgifter som er lavere enn i 2021, tross en bedring sammenlignet med 2024. En person med fem ganger så høy gjeld som inntekt, noe utlånsforskriften gir adgang til, vil ha opplevd et fall i disponibel realinntekt på hele 10 prosent fra 2021 til 2025. Dette illustrerer at gjeldsbyrden kan ha stor påvirkning på disponibel realinntekt, også for personer med middels inntekt.

Regneeksempel: Realinntekt etter skatt og renteutgifter for forbruksenhet med medianinntekt og ulik gjeldsgrad (2021=100)

*Antatt inntektsvekst i 2025 på 4,9 prosent.

Inflasjonen de siste årene har redusert realverdien av husholdningenes gjeld. Selv om dette innebærer en realøkonomisk forbedring som kan medføre kortere nedbetalingstid på gjelden, har ikke de fleste husholdninger merket denne gevinsten siden de faktiske kostnadene knyttet til gjelden har økt i perioden. De har derfor objektivt sett hatt høyere utgifter. Økte renteutgifter kan også medføre likviditetsproblemer.

Potensielt undervurdert inflasjonsulikhet og objektivt sett økte kostnader knyttet til bolig for en betydelig andel av befolkningen kan være en del av forklaringen på forverringen i subjektive indikatorer for levekostnader. Det er grunn til å tro at de siste årene har medført en reelt sett vanskeligere økonomisk situasjon for mange. Dette kan gjelde både personer med lav og middels inntekt.

1) Abel, E. B., Eika, L., Kristiansen, E., Langørgen, A. (2026). «Lever vi i en «dyrtid»?»: Økonomiske analyser 2/2026 – Utsyn over året 2025. Statistisk sentralbyrå. Statistisk sentralbyrå.

2) Tuv, N. (2022). Husholdningene har i snitt fått 18 000 kroner mindre å rutte med i 2022. <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/inntekt-og-formue/artikler/husholdningene-har-i-snitt-fatt-18-000-kroner-mindre-a-rutte-med-i-2022>.

3) Dapi, B., Fløtten, T. (2026). Inntektssikring i dyrtid. Fafo-rapport 2026:15.

4) Det tas utgangspunkt i en forbruksenhet med medianinntekt etter skatt. Gjeldsbyrden beregnes som en faktor multiplisert med inntekten i 2025. Disponibel realinntekt beregnes her som inntekt etter skatt fratrasket renteutgifter justert for vekst i KPI. Det antas en vekst i medianinntekten i 2025 på 4,9 prosent. Rentene er årsgjennomsnitt for renter på utestående banklån. Alle tall er hentet fra SSB.

3. Arbeidsmarkedet

Arbeidsmarkedet har de siste årene vært preget av moderat sysselsettingsvekst og økende arbeidsledighet. Ledighetsøkningen har særlig skyldtes større arbeidstilbud, spesielt blant unge, uten at det har vært skapt tilsvarende mange nye arbeidsplasser. Det er fortsatt stor etterspørsel etter arbeidskraft i enkelte sektorer, selv om antallet ledige stillinger har falt den siste tiden. Arbeidsmarkedet viser klare tegn til å være preget av mismatch mellom hva arbeidsgivere etterspør og det arbeidssøkere tilbyr. Framover forventer vi en svak økning i både arbeidstilbudet og sysselsettingen, slik at arbeidsledigheten antas å holde seg omtrent på dagens nivå.

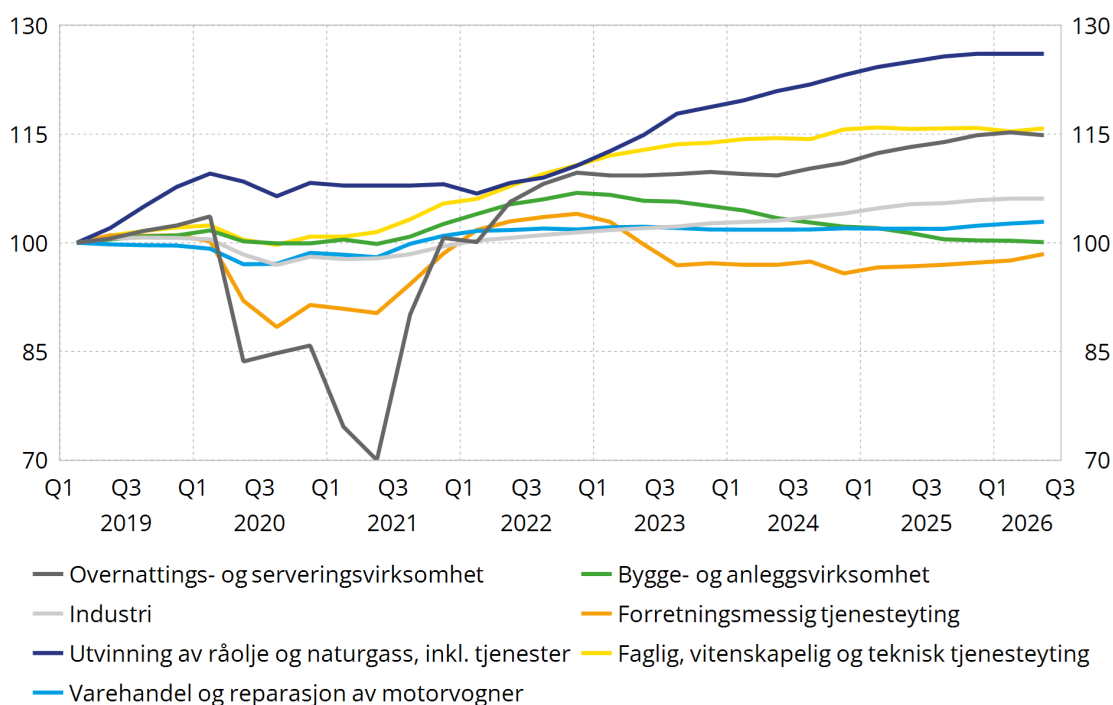
Moderat vekst i sysselsettingen

På grunn av moderat økonomisk vekst de siste årene har sysselsettingen målt som andel av befolkningen har falt jevnt siden slutten av pandemien. I år har denne trenden snudd. Foreløpige tall fra nasjonalregnskapet viser at antallet sysselsatte personer steg med 0,2 prosent i 2. kvartal 2026, med omtrent lik veksttakt i privat og offentlig sektor. Antall utførte timeverk økte også med 0,2 prosent.

Både innen utvinning av råolje og naturgass og i industrien samlet har sysselsettingen holdt seg uendret siden årets første kvartal. Innen bygge- og anleggsvirksomhet og overnattings- og serveringsvirksomhet falt sysselsettingen noe, mens den økte innen forretningsmessig tjenesteyting.

Figur 4.1. Sysselsatte i utvalgte næringer

Sesongjustert. Indeks: 1. kvartal 2019 = 100.

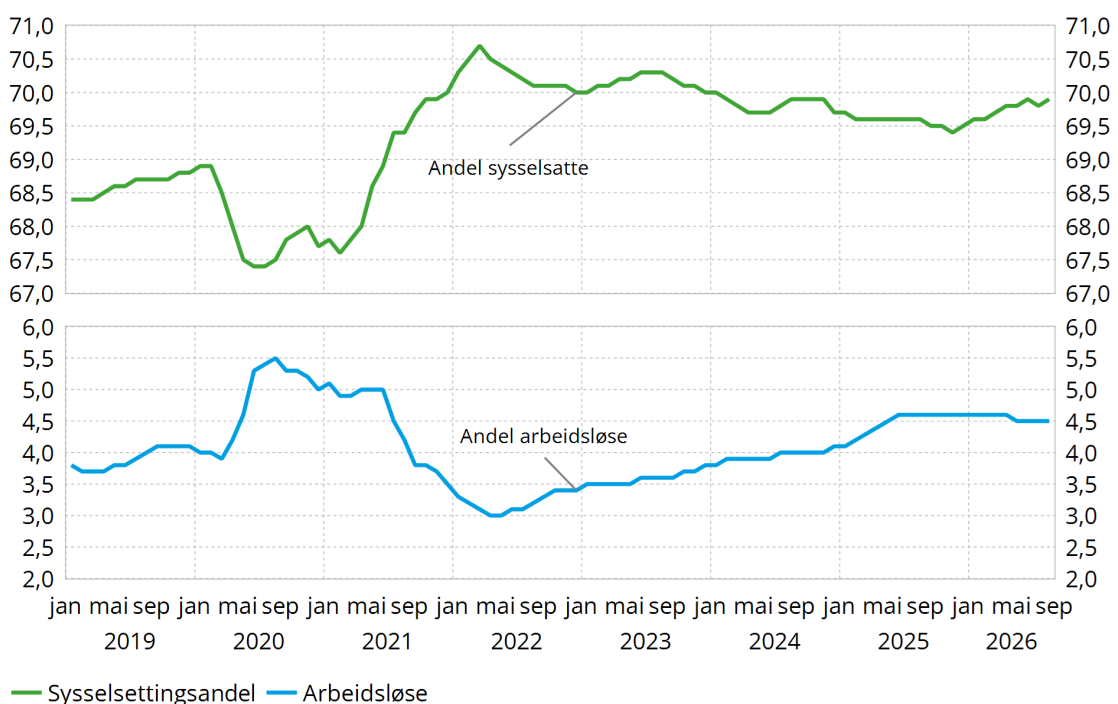
Kilde: SSB, Macrobond

Fra 1. til 2. kvartal økte sysselsettingsandelen fra 69,5 til 69,8 prosent blant personer i alderen 15 til 74 år. Det viser sesongjusterte tall SSB. Målt i antall personer steg sysselsettingen dermed med 15 000. Den største økningen kom blant personer som er 55 år og eldre. For denne aldersgruppen økte sysselsettingsandelen med 1,5 prosentpoeng. Sysselsettingen økte også blant dem under 25 år – med 0,5 prosentpoeng. For aldersgruppene 25–39 og 40–54 år, kjernegruppene på arbeidsmarkedet, falt imidlertid sysselsettingsandelen i samme periode med hhv. 0,1 og 0,5 prosentpoeng.

Ifølge de trendjusterte månedstallene har den samlede sysselsettingsraten økt fra 69,6 prosent i januar til 69,9 prosent i august.

Figur 4.2. Sysselsatte og arbeidsløse

Trendjustert, 15-74 år. AKU.

Kilde: SSB, Macrobond

September-rapporten fra Norges Banks regionale nettverk viser at bedriftene samlet sett planlegger en moderat økning i sysselsettingen gjennom andre halvår. Forventningene om utviklingen framover varierer imidlertid mellom næringene. Oljeleverandørene ser for seg et lavere sysselsettingsbehov som følge av redusert aktivitet, mens tjenesteyterne og industribedriftene planlegger en viss oppbemanning. Særlig bedrifter som leverer til forsvarssektoren, melder om betydelig vekst i bemanningen.

Innen tjenesteyting dempes sysselsettingsveksten blant annet av lavere rekruttering i deler av konsulentbransjen. Enkelte bedrifter oppgir også at økt bruk av KI reduserer behovet for arbeidskraft. I bygg og anlegg og varehandel planlegger bedriftene i hovedsak for uendret sysselsetting gjennom høsten. Bygg- og anleggsbedriftene viser til svak ordreinngang, mens bedriftene i varehandelen i stor grad peker på ledig kapasitet. På tvers av næringene melder enkelte bedrifter dessuten om effektiviseringsiltak som bidrar til å begrense sysselsettingsbehovet.

Bildet om beskjedne sysselsettingsforventninger tegnes også i Norges Banks forventningsundersøkelse for 3. kvartal 2026. Her oppgir 23 prosent av næringslivslederne at de forventer å øke antallet ansatte de neste 12 månedene. 48 prosent tror bemanningen vil være uendret. Samtidig forventer 27 prosent færre ansatte om ett år.

Også Navs konjunkturbarometer viser utsikter til moderat sysselsettingsvekst det neste året. Samlet sett venter 23 prosent av virksomhetene å ha flere ansatte om ett år enn i dag, mens 12 prosent venter å ha færre. 65 prosent forventer samme nivå på arbeidsstokken som i dag.

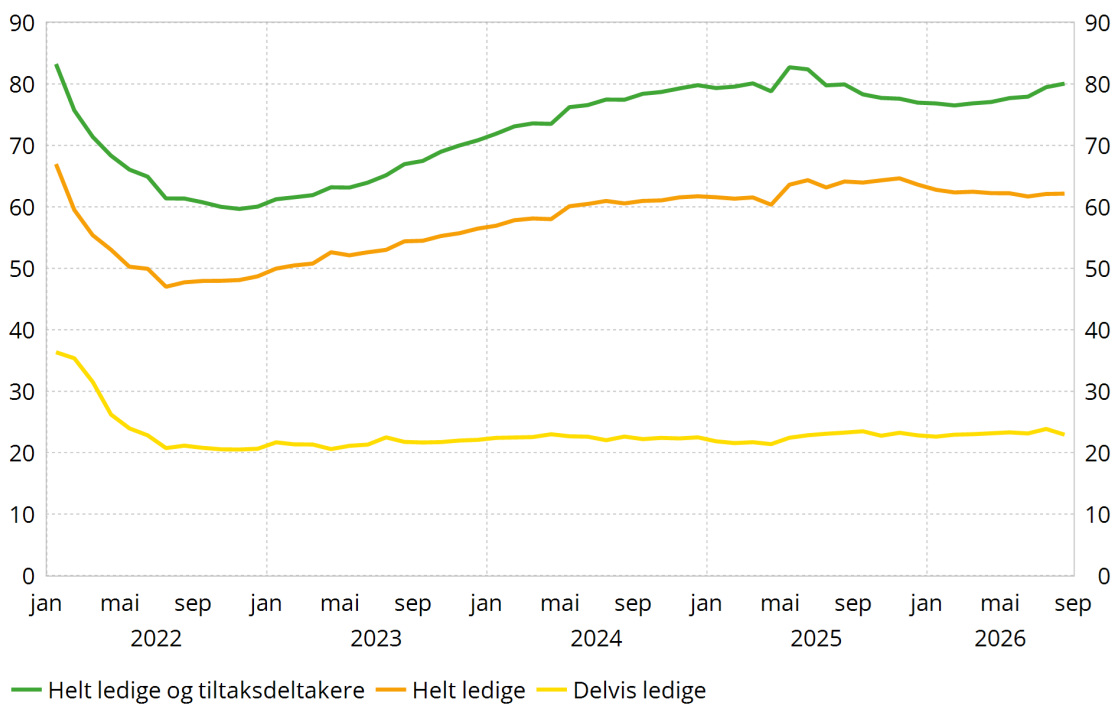
Arbeidsledigheten har bitt seg fast

Ifølge tall fra AKU økte arbeidsledigheten fra 4,0 prosent i 2024 til 4,5 prosent i 2025. Oppgangen kom i første halvår av 2025, og var sterkest blant unge i alderen 15–24 år. Økningen skyldtes særlig større arbeidstilbud, spesielt blant unge, kombinert med relativt svak sysselsettingsvekst i enkelte grupper, og at flere forble ledige over lengre tid. Etter den betydelige stigningen gjennom første halvdel av fjoråret, flatet arbeidsledigheten ut på høstparten.

Trendjusterte månedstall viser at arbeidsledigheten har vært stabil på 4,5 prosent siden mai, etter å ha ligget uendret på 4,6 prosent fra juni 2025 til april 2026. Gjennom årets to første kvartaler er det særlig blant aldersgruppen 15–24 år vi ser den største endringen. For denne gruppen har ledigheten gått ned fra 14,3 prosent i januar til 13,4 prosent i august. Sett bort fra toppene i fjor og under pandemien, må vi ti år tilbake i tid for å se et tilsvarende nivå på ungdomsledigheten. Ved årsskiftet så vi også økning i ledigheten for aldersgruppen 40–54 år.

Figur 4.3. Helt og delvis arbeidsledige

Antall personer, 1 000. Sesong- og bruddjusterte tall.

Kilde: Nav, Macrobond

Stabil registrert ledighet

Andelen registrert som helt arbeidsledige hos Nav endret seg lite gjennom fjoråret, og har fortsatt å holde seg stabil inn i 2026. Justert for normale sesongvariasjoner var 2,1 prosent registrert som helt ledige i august 2026. Det er samme nivå som årsgjennomsnittet i fjor.

Statistikken viser samtidig at bruttoledigheten har steget jevnt det siste halvåret, og med 3 500 personer siden februar. Økningen henger sammen med at antall arbeidssøkere på tiltak har økt fra et nivå som var unormalt lavt i fjor høst av budsjettmessige årsaker. Hvis vi ser det siste året under ett, er nivået nå omtrent som i juli i fjor. Det tyder på at den underliggende utviklingen på arbeidsmarkedet har vært nokså stabil det siste året samlet sett.

Høy yrkesdeltakelse blant unge

Mange personer tilbyr nå sin arbeidskraft på arbeidsmarkedet. I august talte arbeidsstyrken 3,065 millioner personer, som utgjør 73,1 prosent av befolkningen i alderen 15–74 år. Sist gang yrkesdeltakelsen var på nivået vi har sett i 2025 og 2026, var tilbake i 2009.

Det er særlig blant unge voksne at vi har sett en markant økning i andelen som deltar på arbeidsmarkedet – enten ved å jobbe eller aktivt søke arbeid. I august var arbeidsstyrken blant personer under 25 år på 68,6 prosent, som er det høyeste nivået målt på svært lang tid. Yrkesdeltakelsen i denne delen av befolkningen er 9,5 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet for 2010–2019.

I løpet av 2026 har arbeidsstyrken blant aldersgruppen 15 til 24 år økt med 1,0 prosentpoeng. I samme periode har det vært en nedgang i arbeidsledigheten på 0,9 prosentpoeng og en økning i sysselsettingsandelen på 1,5 prosentpoeng. Utviklingen kan tyde på at det nå er flere i denne aldersgruppen som klarer å skaffe seg jobb enn hva tilfellet var i fjor.

Arbeidsutvandring kan forklare lavere ledighet i bygg og anlegg

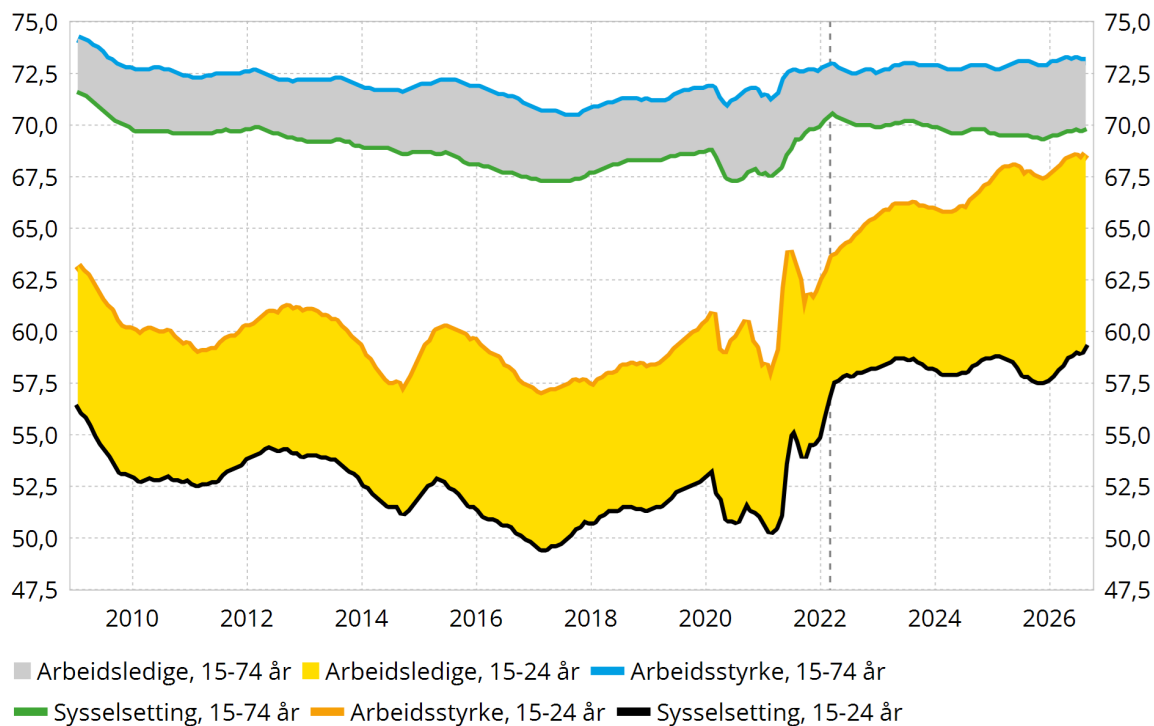
Innen bygg og anlegg falt bruttoledigheten hver måned fra juni i fjor til april i år, justert for brudd og normale sesongvariasjoner. Siden mai har ledigheten igjen økt. Sammenlignet med for ett år siden er bygg og anlegg likevel yrkesgruppen med nest størst nedgang i bruttoledigheten. Størst nedgang var det for gruppen uten registrert yrkesbakgrunn – som i stor grad består av ukrainske arbeidssøkere.

Nedgangen i ledigheten har kommet samtidig som boliginvesteringene fortsatt ligger på et svært lavt nivå, og antallet lønnstakere i bygg og anlegg fortsetter å falle. Likevel viser tallene over tilgangen på ledige stillinger at det så langt i år lyst ut flere ledige stillinger innen bygge- og anleggsyrker enn i samme periode i fjor.

En sentral årsak til nedgangen i arbeidsledigheten er at mange arbeidsinnvandrere har forlatt Norge. Økningen i arbeidsledigheten innen bygg og anlegg i 2023 og 2024 var i hovedsak drevet av innvandrere, og det er også i denne gruppen ledigheten har falt det siste året. Blant norskfødte har antallet arbeidsledige med bakgrunn fra bygge- og anleggsyrker derimot vært relativt stabilt de siste tre årene.

Figur 4.4. Arbeidsmarkedsstatus

Prosent av befolkningen. Trendjustert. AKU. Stiplet linje = mars 2022.

Kilde: SSB, Macrobond

Fallende nettoinnvandring og stabil pendling

Utlendinger som jobber i Norge kan deles i tre kategorier. Innvandrere som bosetter seg i Norge og som dermed tildeles fødselsnummer, korttidsinnvandrere som tildeles D-nummer og pendlere.

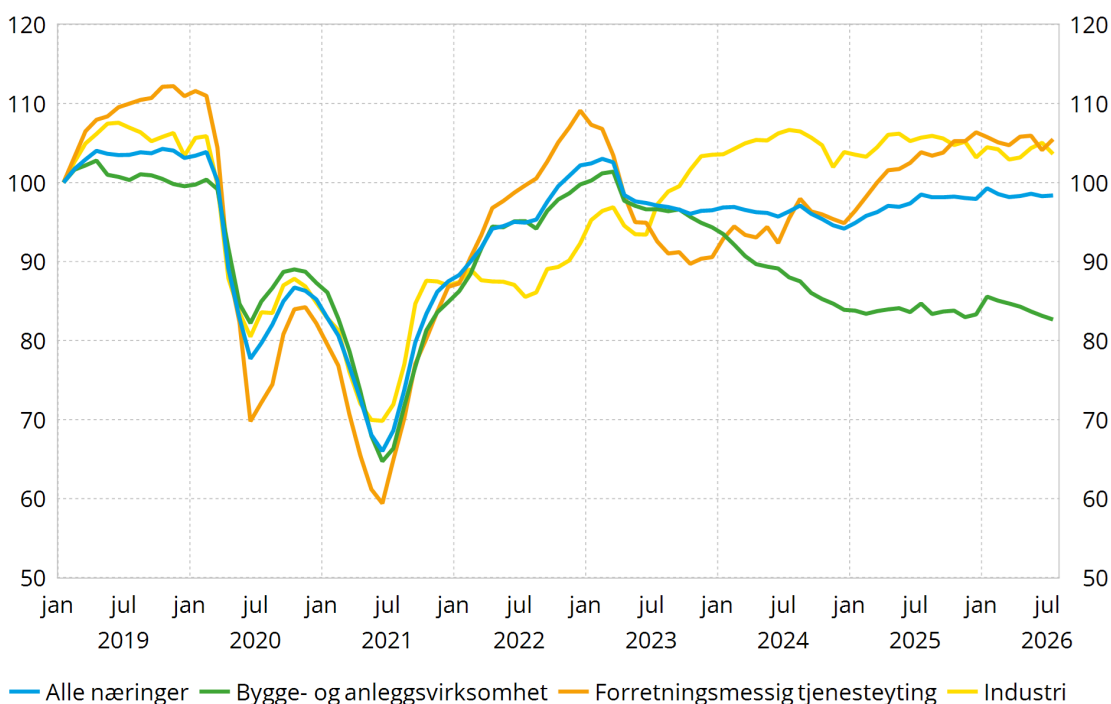
Samlet for 1.–2. kvartal 2026 talte nettoinnvandringen til Norge 3 300 personer. Nettoinnvandringen falt dermed med 56 prosent sammenlignet med tilsvarende periode i 2025. Dersom vi ser bort fra personer med ukrainsk statsborgerskap, falt nettoinnvandringen med 67 prosent.

Tilgangen på arbeidskraft påvirkes også av antallet innvandrere på korttidsopphold. Ifølge sesongjusterte månedstall var det i 2025 i gjennomsnitt 87 100 ikke-bosatte lønnstakere i Norge, opp 1,3 prosent fra 2024. Antallet lønnstakere på korttidsopphold var likevel 5,7 prosent lavere enn i 2019 og lå klart under nivåene fra tiden før koronapandemien.

I både 2023 og 2024 var det en nedgang i antallet utenlandske pendlere gjennom året. I 2025 økte antallet i første halvår, før det stabiliserte på høstparten. Etter et hopp i januar 2026, falt nivået igjen og ligger nå rundt det vi så høsten 2025. Næringen som stod for det meste av veksten i fjor var forretningsmessig tjenesteyting, som blant annet består av utleie av arbeidskraft. I 2025 var det her 2 150 flere utenlandske pendlere i desember enn i januar. Inn i 2026 virker antallet pendlere i denne næringen å ha flatet ut. Også for industrien samlet er trenden at vi ser en utflating i antallet lønnstakere på korttidsopphold. For bygge- og anleggsvirksomhet var antallet pendlere fallende fra våren 2023 til våren 2025. Resten av 2025 lå antallet relativt stabilt, før vi så en økning inn i 2026. Deretter har antallet vært fallende.

Figur 4.5. Ikke-bosatte lønnstakere, utvalgte næringer.

Sesongjustert. Indeks: januar 2019 = 100.

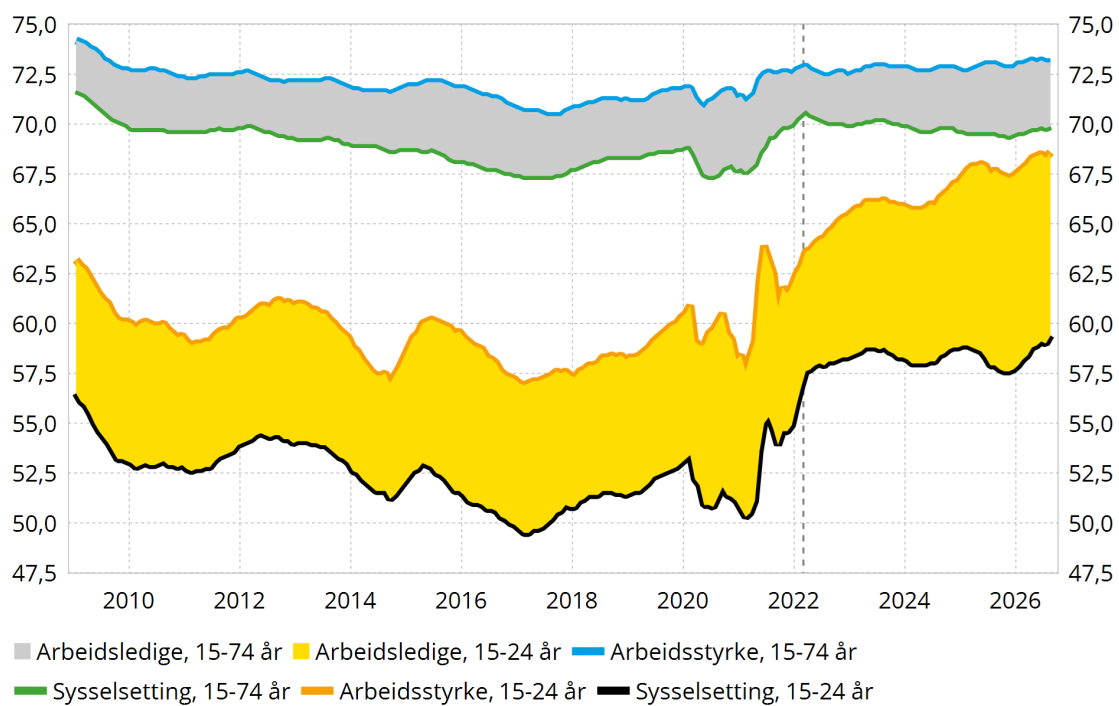
Kilde: SSB

Avtakende etterspørsel etter arbeidskraft

Ifølge SSB var det 87 000 ledige stillinger i 2. kvartal 2026, som er en nedgang på 8 prosent siden forrige kvartal. Det viser sesongjusterte tall for *beholdningen* av ledige stillinger. Nedgangen kom etter at tallet på ledige stillinger økte i forrige kvartal. Tross dette inngår nedgangen likevel i en lengre trend, der antallet har minket jevnt siden toppåret i 2023. Fra å ha ligget klart høyere, er beholdningen av ledige stillinger nå bare litt høyere enn nivået før koronapandemien.

Figur 4.4. Arbeidsmarkedsstatus

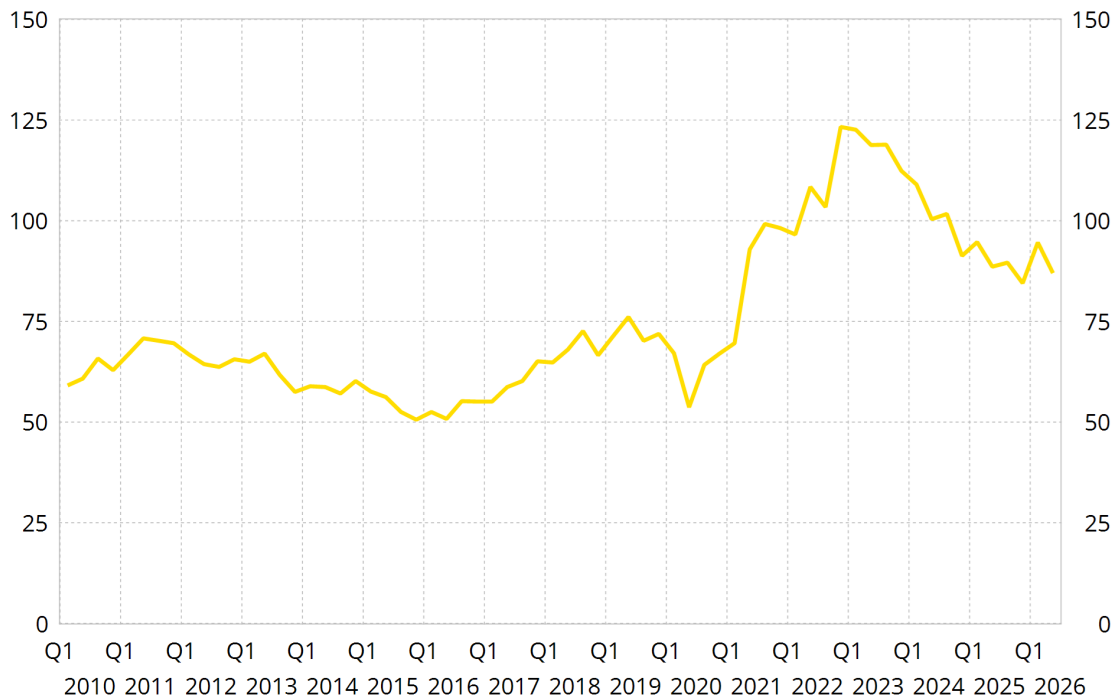
Prosent av befolkningen. Trendjustert. AKU. Stiplet linje = mars 2022.

Kilde: SSB, Macrobond

Figur 4.6. Ledige stillinger

Antall stillinger, 1000. Sesongjustert.

Kilde: SSB, Macrobond

Fra 1. til 2. kvartal 2026 var det pleie- og omsorgstjenester i institusjon som stod for det kraftigste fallet i ledige stillinger, med 3 500 færre ledige stillinger (-29 prosent). Til tross for den samlede nedgangen, var det noen næringer som opplevde økning. Målt i absolutte tall hadde transport og lagring den største økningen, med 700 flere stillinger. Også i bygge- og anleggsvirksomhet så vi en liten økning i tallet på ledige stillinger.

Næringene med flest ledige stillinger i 2. kvartal var de samme som i 1. kvartal: varehandel (11 400), pleie- og omsorgstjenester i institusjon (8 500), helsetjenester (8 100) og sosiale omsorgstjenester uten botilbud (8 000).

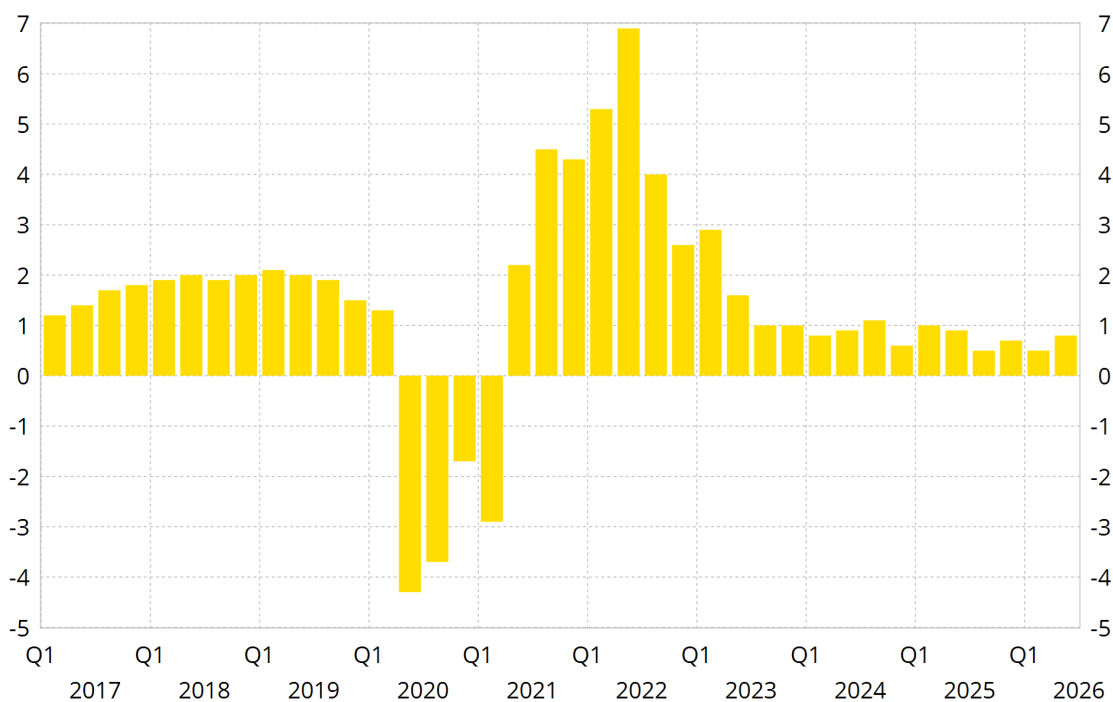
I løpet av august ble 30 600 ledige stillinger lyst ut på arbeidsplassen.no. Det tilsvarer 1 900 nye stillinger per virkedag (sesongjustert), og er 2 prosent lavere enn i på samme tid i fjor. Den største nedgangen finner vi innen industriarbeid samt innen reiseliv og transport, begge med 23 prosent. Samtidig er etterspørselen etter arbeidskraft fortsatt på et høyt nivå, og har økt siden juli. De fleste utlyste stillinger er innen helse, pleie og omsorg (7 100). Deretter følger butikk- og salgsarbeid (4 100) og serviceyrker og annet arbeid (2 800).

Fortsatt lav jobbvekst

Ifølge SSBs statistikk over antall arbeidsforhold og lønn, ble det 0,8 prosent flere jobber mellom 2. kvartal 2025 og 2. kvartal 2026. Forrige kvartal viste en rekordlav vekst på 0,5 prosent. Jobbveksten har nå vært omkring én prosent eller mindre i snart tre år. Til sammenligning lå den årlige jobbveksten på mellom 1,5 og 2 prosent før pandemien.

Figur 4.7. Jobbvekst

Endring i antall jobber fra samme kvartal året før. Prosent.

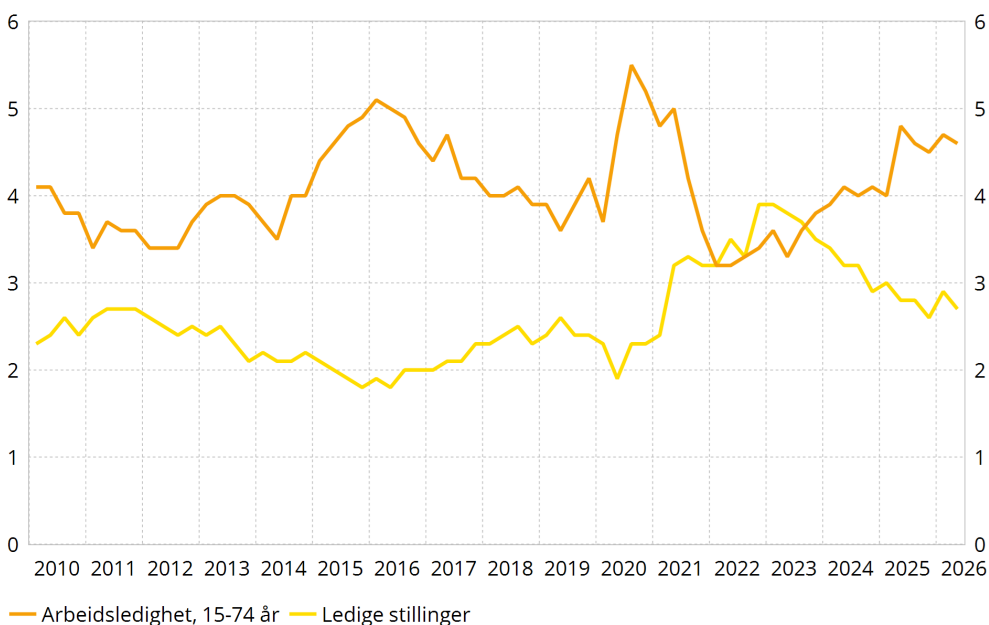

Kilde: SSB

Når tallet på jobber øker samtidig som tallet på ledige stillinger går ned, bidrar begge deler til at prosentdelen ledige stillinger går ned (vakanseraten). Som vi ser av figur 4.8 har vakanseraten hatt en fallende utvikling siden 1. kvartal 2023. En fallende prosentandel kan indikere en nedkjøling i økonomien. Justert for normale sesongvariasjoner var denne andelen på 2,7 prosent i 2. kvartal 2026.

Figur 4.8. Arbeidsledighet og ledige stillinger

Arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken (AKU) og andelen ledige stillinger. Sesongjustert.

Kilde: SSB, Macrobond

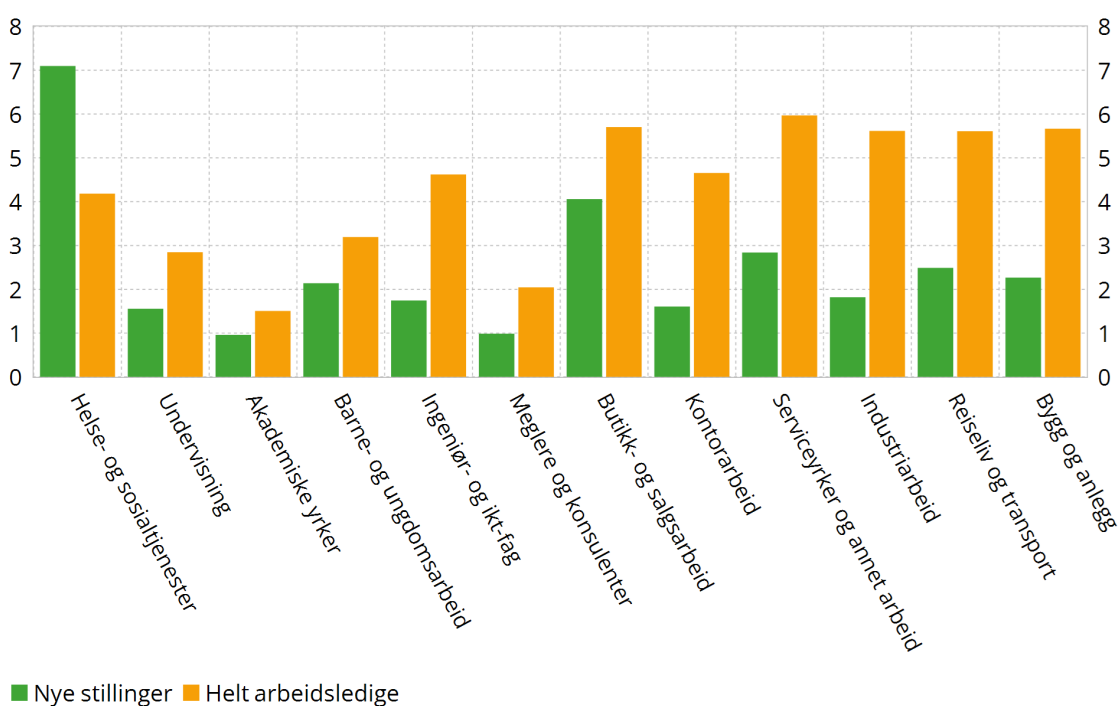
Vedvarende mismatch-problemer

Tross nedgang i det siste, er både beholdningen og tilgangen på ledige stillinger på et høyere nivå enn sammenlignet med tiden før koronapandemien. Denne utviklingen har sammenfalt med en betydelig økning i arbeidsledigheten, målt ved AKU. Når både ledigheten og antallet ledige stillinger er høyt, kan det tyde på en svak matching mellom arbeidsgivere og arbeidssøkere.

Arbeidsmarkedet viser klare tegn til å være preget av mismatch mellom hva arbeidsgivere etterspør og det arbeidssøkere tilbyr. Figur 4.9 gir et bilde på dette misforholdet for ulike næringer.

Figur 4.9. Arbeidsledige og nye stillinger

Antall registrert arbeidsløse og nye ledige stillinger (1 000), august 2026

Kilde: NAV, Macrobond

Ukrainske flyktninger på arbeidsmarkedet

Innvandringen fra Ukraina har avtatt betydelig de siste årene. Ifølge UDI søkte om lag 35 000 ukrainske flyktninger om kollektiv beskyttelse både i 2022 og 2023. Antallet falt til 18 000 i 2024 og videre til 13 000 i fjor. Så langt i år er det registrert i overkant av 5 000 søknader om beskyttelse.

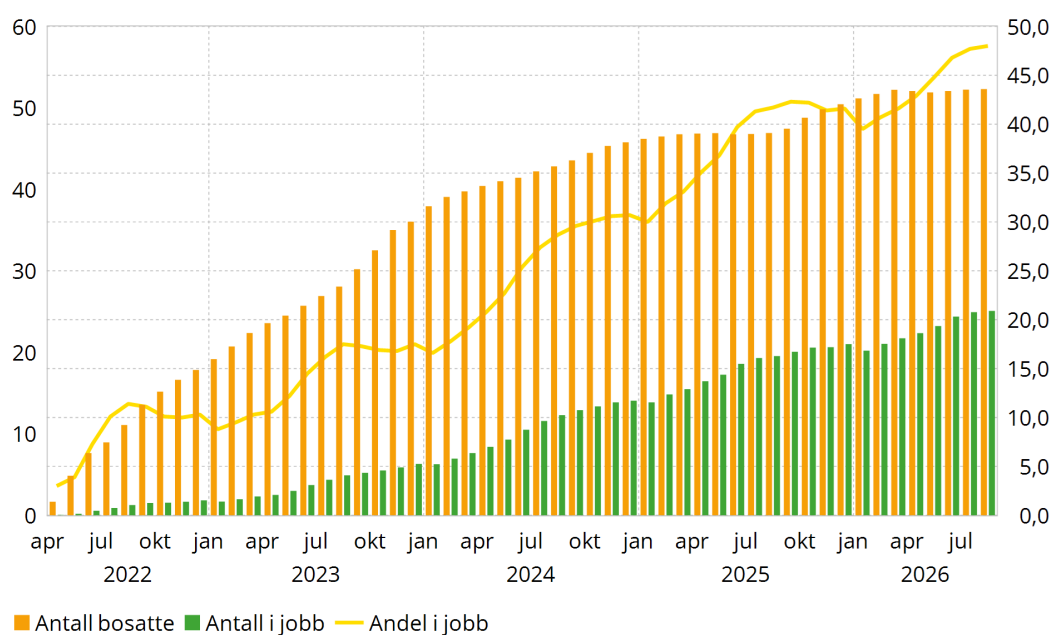
Mange ukrainere registrerer seg som arbeidssøkere mot slutten av eller etter at de har fullført introduksjonsprogrammet. Færre ukrainske flyktninger til Norge vil derfor etter hvert kunne føre til færre registrerte hos Nav. Foreløpig har imidlertid ikke antallet ukrainere registrert hos Nav gått ned, men holdt seg relativt stabilt det siste året. Sammensetningen av gruppen har imidlertid endret seg. Det har blitt færre som er registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak, mens flere er registrert med nedsatt arbeidsevne eller med andre behov for oppfølging.

Blant ukrainere i alderen 20–66 år som har kommet til Norge etter Russlands fullskalainvasjon, var 48 prosent i jobb i august 2026. Den relativt lave sysselsettingsandelen må ses i lys av at mange har kommet til Norge på kort tid, og at nyankomne flyktninger ofte deltar i introduksjonsprogrammet den første tiden. Blant ukrainske flyktninger som hadde fullført introduksjonsprogrammet, var rundt 60 prosent i jobb ved utgangen av juni 2026.

UDI anslår i sin scenariorapport fra september at det vil komme mellom 7 000 og 12 000 fordrevne fra Ukraina til Norge i 2026, ifølge mellomalternativet deres.

Figur 4.10. Ukrainere mellom 20 og 66 år som innvandret etter februar 2022

Venstre akse: Antall bosatte / antall i jobb, 1 000 personer. Høyre akse: Andel i jobb.

Mange står utenfor arbeidslivet

Selv om mange er i jobb, finnes det fortsatt et stort potensial for økt sysselsetting. Blant dem som står utenfor arbeidslivet, er det mange som både kan og ønsker å bidra dersom forholdene legges til rette.

Tall fra Nav viser at 702 000 personer i yrkesaktiv alder stod utenfor arbeid og utdanning ved utgangen av 2025, som er stabilt med året før.¹ Dette inkluderer grupper med alvorlige lidelser og nedsatte funksjonsevner som det ikke vil være ønskelig eller realistisk å noen gang komme ut i jobb. Tallet utgjør 20,5 prosent av befolkningen og er lavere enn i tiden før pandemien.

Selv om antallet personer som står utenfor er stabilt, er det en mindre andel som mottar ytelser fra Nav enn året før. Ved utgangen av fjoråret mottok 65 prosent av gruppen en yttelse, mot 67 prosent året før. Utviklingen kan delvis forklares med at flere ukrainske flyktninger har kommet i arbeid og at færre deltar i introduksjonsprogrammet.

Av de under 30 år, var 110 000 utenfor arbeid og utdanning. Det tilsvarer 15,6 prosent av befolkningen mellom 20 og 29 år. Sammenlignet med 2024 er det en nedgang på 4 000 personer, og andelen er gått ned med 0,5 prosentpoeng. Om vi ser bort fra unge innvandrere fra Ukraina, ville andelen unge i utenforskap vært nede i 14,8 prosent, og det laveste som er målt. Før pandemien lå andelen på rundt 18 prosent.

I 2025 var 71 000 unge under 30 år hverken sysselsatt eller under utdanning (NEET), ifølge SSBs arbeidskraftundersøkelse. Antallet i NEET-gruppen økte med 1 000 personer fra året før, og andelen økte fra 6,8 til 6,9 prosent. AKU-tallene viser at Norge har en lav NEET-andel sammenlignet med mange andre land. Samtidig viser forskning at mange i denne gruppen opplever alvorlige utfordringer.

AKU-statistikken viser et lavere antall unge utenfor enn den registerbaserte statistikken til SSB.² Ifølge registerstatistikken var 105 300 unge under 30 år utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak i 2025. Dette tilsvarer en andel på 10,1 prosent.

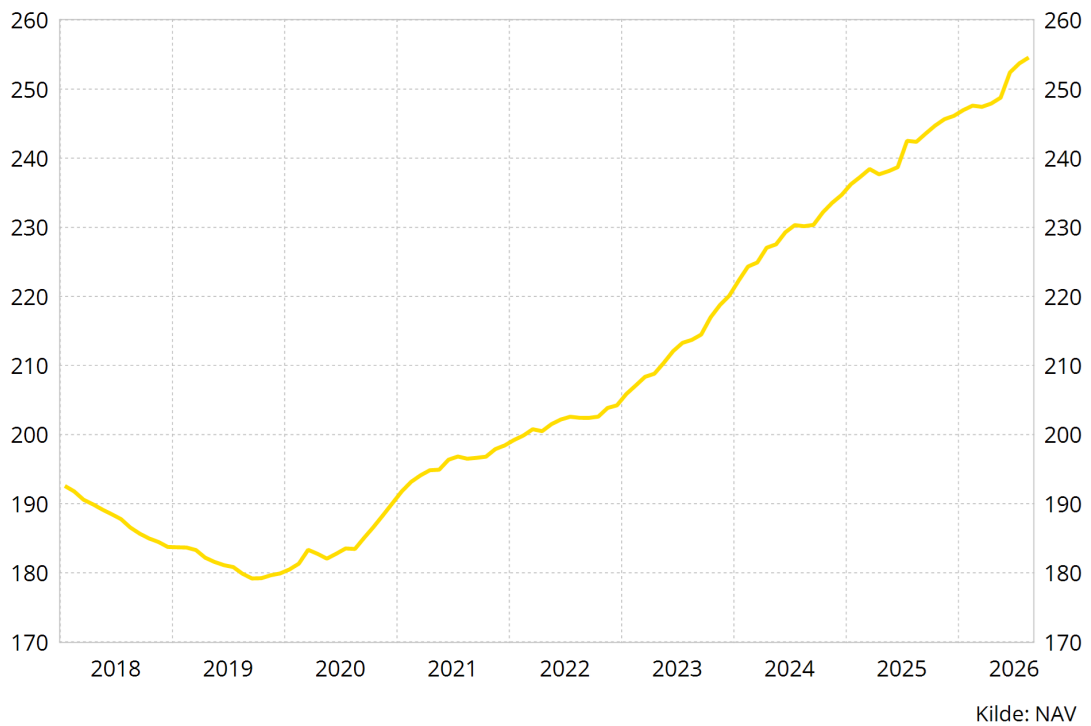
Siden 2019 har det vært en sterk økning i det registrerte antallet med nedsatt arbeidsevne. I august 2026 var 254 600 personer, tilsvarende 7,1 prosent av befolkningen, registrert med nedsatt arbeidsevne. 54 100 av disse var under 30 år. Det utgjør dermed mer enn én av fem.

1) Tallene omfatter befolkningen i alderen 20 til 66 år som er bosatt i Norge. For at en person skal bli definert til å stå «utenfor arbeid og utdanning» kan ikke personen være i arbeid, under høyere utdanning, være selvstendig næringsdrivende med næringsinntekt over 50 000 NOK, eller motta alderspensjon eller AFP, i desembermåned det året tallene gjelder for.

2) Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) viser færre i NEET-gruppen enn registertallene fordi AKU fanger opp flere som er i utdanning, inkludert uformell opplæring som ikke registreres i administrative systemer. AKU og registertallene har også ulike referanseperioder, der AKU dekker hele året, mens registerdata gjelder tredje uken i november – en periode hvor flere midlertidig faller utenfor arbeid og utdanning. Registerdata kan dessuten ha hull i informasjonen om aktivitet i arbeid og utdanning, noe som bidrar til forskjellen mellom de to kildene.

Figur 4.11. Personer med nedsatt arbeidsevne

Antall, 1 000 personer

4. Internasjonal økonomi

Hovedbildet nå

Den internasjonale økonomiske situasjonen er preget av usikkerhet knyttet til geopolitiske konflikter, energipriser og finansmarkedene.

Krigen mellom Iran på den ene siden og USA og Israel på den andre har medført svingninger i oljeprisen. Oljeprisen sank etter våpenhvileavtalen mellom USA og Iran i juni, men økte igjen da avtalen brøt sammen i juli. Ifølge Det internasjonale energibyrået (IEA) sine anslag fra august er 8 millioner fat per dag innestengt i Persiabukta. Beholdningen i oljelagre har falt verden over, noe som har bidratt til å dempe oljeprisøkningen. At Kina kraftig reduserte sin råoljeimport, bidro særlig til å lette presset i markedet. Utviklingen i krigen i Jemen kan påvirke oljeeksporten fra Midtøsten og bidrar til økt usikkerhet om framtidige oljepriser.

Gassprisen i Europa har økt kraftig som følge av at eksporten av flytende naturgass (LNG) fra Qatar er så godt som stanset. Økningen har vært mindre enn etter Russlands invasjon av Ukraina i 2022, men prisen er likevel på sitt høyeste nivå siden 2023. Europeiske gasslagre er lave. Det er fare for at gassprisene kan holde seg høye i lang tid. Olje- og gassprisene har påvirket i konsumpriser og reallønn i mange land, men effektene har så langt vært mindre enn enkelte analytikere fryktet. Det er mulig at høye energipriser kan slå gjennom med forsinkelse via økninger i produksjons- og transportkostnader.

Krigen i Iran kan, sammen med andre geopolitiske spenninger, bidra til strukturelle endringer i verdensøkonomien, blant annet ombygging av energisystemer som følge av høye priser på fossil energi og økt fokus på energisikkerhet. Handelskrig mellom USA og Canada, juridisk usikkerhet om det amerikanske tollregimet og rivalisering mellom USA og Kina om teknologi og strategiske innsatsvarer, bidrar videre til usikkerhet.

Tørke har i sommer ført til redusert vannstand i Rhinen og Donau, som har svekket transportkapasiteten i Europa. Så langt har dette imidlertid hatt begrensede effekter på resten av økonomien. Vær- og naturrelaterte hendelser vil imidlertid sannsynligvis tilta de kommende årene som følge av klimaendringer, noe som kan bidra til tilbudssidesjokk med påvirkning på økonomien. Dette kan ramme blant annet energi, matvarer, kommunale avgifter, boligsektoren og forsikringskostnader. En spesielt kraftig utgave av værphenomenet El Niño i år kan øke matvareprisene globalt kraftig de neste årene, og hetebølger vil kunne føre til redusert produksjon i jordbruket i Europa. Klimaendringer vil kunne bidra til økt inflasjon globalt gjennom ulike tilbudssjokk. Dette kan få betydning for utviklingen i husholdningenes levekostnader i årene framover. Tilbudssjokk som følge av klimaendringer og geopolitisk uro kan dessuten få sterke fordelingseffekter.

Inflasjonen har økt i flere europeiske land, og den europeiske sentralbanken har økt styringsrenta to ganger i år, senest med 0,25 prosentpoeng til 2,5 prosent i september. Også i USA har sentralbanken økt styringsrenta med 0,25 prosentpoeng i september, til intervallet 3,75–4 prosent. Renter på langsiktige statsobligasjoner har dessuten steget i mange land, blant annet i USA. Høyere styringsrenter og dermed økte forventede realrenter, økt statsgjeld og økt finansieringsbehov for investeringer, spesielt innen KI og teknologi, oppgis som årsaker til dette. Langsiktige endringer i eierskapet av statsobligasjoner kan bidra til mer volatile statsrenter framover.

Det er videre risiko i finanssystemet knyttet til høy verdsetting i det amerikanske aksjemarkedet, drevet av forventninger knyttet til KI. Dersom forventningene snur, kan det føre til aksjekursfall. I det tilfellet kan høy gjeldsgrad og sammenknyttingen mellom finansinstitusjoner og selskaper bidra til realøkonomisk nedgang.

Konjunkturutsiktene framover (2026–2028)

Basisscenarioet er at internasjonal økonomi beveger seg inn i en periode med lav, men stabil vekst. Anslaget for inflasjonen i euroområdet har blitt oppjustert siden forrige rapport. Inflasjonen ventes imidlertid å avta fra 2027 og gradvis stabiliseres rundt sentralbankenes mål.

Utsiktene er beheftet med betydelig usikkerhet, noe det økte prispresset i 2026 understreker. Sentrale risikofaktorer inkluderer:

- Geopolitikk: Økt geopolitisk uro og langvarige regionale konflikter/kriger, kan gi nye tilbudssjokk, særlig i energi- og råvaremarkedene.
- Klimaendringer: Varmere klima medfører økt fare for vær- og naturrelaterte hendelser som rammer viktige sektorer og kan gi tilbudssjokk.
- Inflasjonsrisiko: Inflasjonspress kan vare lenge, spesielt om det kommer nye tilbudssjokk.
- Finansiell stabilitet: Perioden med høye renter kan ha bygget opp sårbarheter i enkelte sektorer og land, og amerikanske teknologiaksjer er verdsatt høyt med risiko for brått kursfall.
- Kina: En svakere utvikling i kinesisk økonomi kan få betydelige ringvirkninger for global handel og råvaremarkeder.

Vi legger følgende anslag til grunn i våre konjunkturvurderinger:

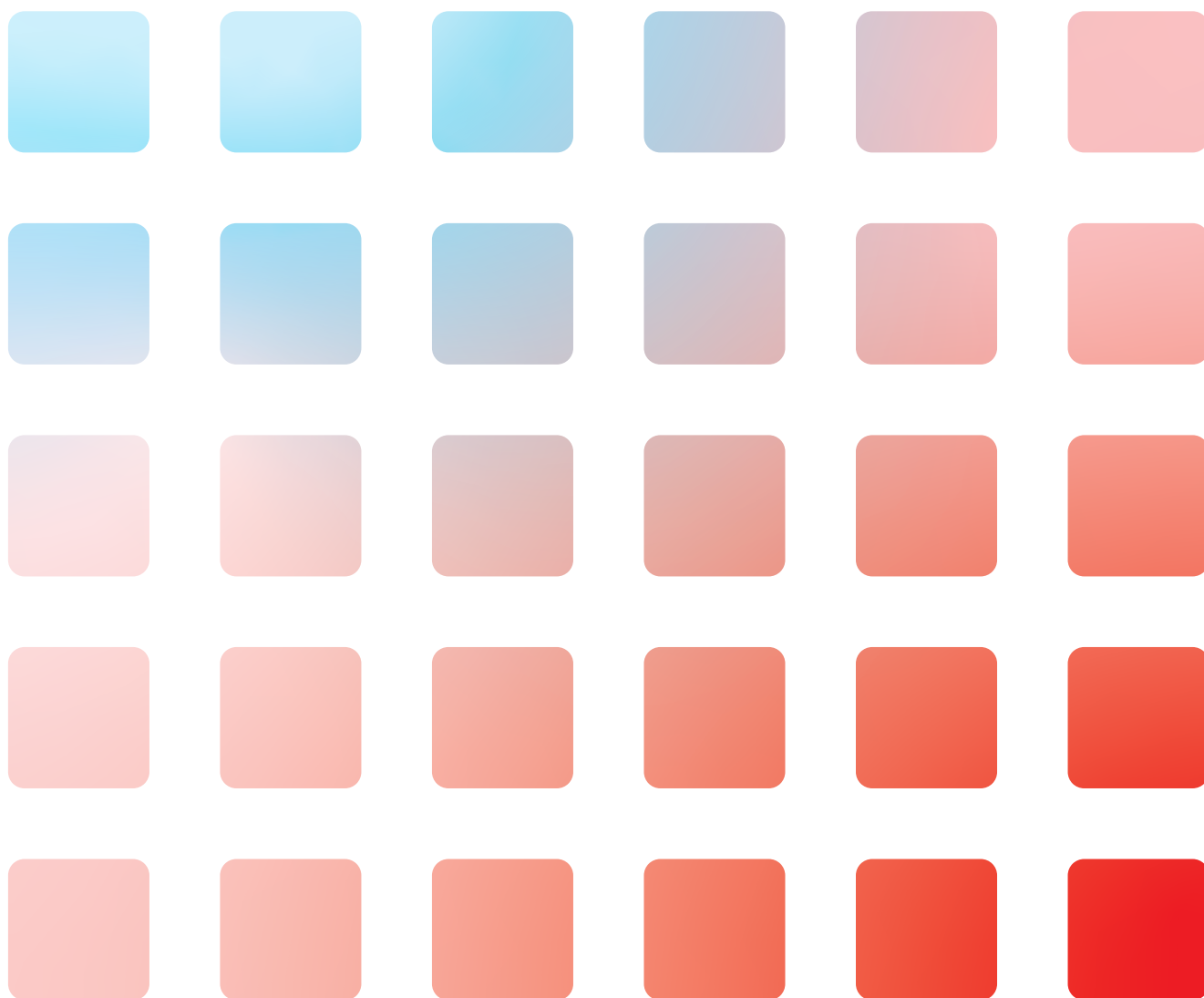
LOs anslag om internasjonal økonomi		2026*	2027*	2028*
BNP-vekst	USA	2,3	2,1	1,8
	Kina	4,5	4,2	4,2
	Euroområdet	1,0	1,5	1,2
	Handelspartnere	1,9	1,8	1,7
Prisvekst	Euroområdet	3,2	2,5	2,0

*LOs anslag for 2026–2028.

Videre legger vi følgende tekniske forutsetninger for kronekurs og oljepriser til grunn i vår analyse:

LOs tekniske forutsetninger		2026*	2027*	2028*
Importveid kronekurs	I-44	-6,5	-2,1	0,0
Råoljepris	USD per fat	90	78	75

*LOs anslag for 2026–2028.

Landsorganisasjonen i Norge

Torggata 12, N-0181 Oslo

E-post: lo@lo.no

Telefon: 23 06 10 00

www.lo.no